

A bihari ev. ref. egyh. esperesi hivatala-é.

850-1890

A

NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1890. ápril 15—16. napjain

**NAGY-BÁNYÁN TARTOTT
KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.**

KIADTA:

SOLTÉSZ JÁNOS,
EGYHÁZM. FŐJEGYZŐ.

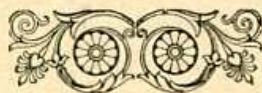
SZATMÁRTT,

NYOMATOTT A „SZABADSÁJTÓ” KÖNYVNINYOMDÁBAN. 1890.

A
NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE
1890. ápril 15—16. napjain
NAGY-BÁNYÁN TARTOTT
KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA :
SOLTÉSZ JÁNOS,
EGYHÁZM. FŐJEGYZŐ.

SZATMÁRTT,
NYOMATOTT A „SZABADSAJTÓ” KÖNYVNYOMDÁBAN. 1890.

Bencsik István esperes, előbb Császy Bálint, majd Lajos György világi tanácsbírák elnöklete alatt jelenvoltak:

Balogh István, Soltész János, Gergely Károly, Szél György egyházi; gr. Degenfeld Sándor, Bösörményi Zsigmond, id. Bösörményi Sándor világi tanácsbírák, Balajthy Károly, Barkász Albert, Barkász Bálint, Bartha Mór, Bartók Károly, Bodnár János, Dobos József, Ferenczy Gyula, Hajdu Albert, Hajdu Zsigmond, Kálmán Sándor, Kató Béla, Lugossy Dániel, Meleg Albert, Molnár Lajos, Nagy Elek, Nagy Károly, Nagy Lajos, Papolczy Károly, Pásztor István, Sátor Dávid, Szabó József, Szikszay János, Varga Zsigmond rendes, Papolczy Zoltán, Sepsy Géza helyettes, — Kovács Zsigmond, Magos Ferencz, Varga Károly, Bottyán Pál, Ferenczy Imre segéd-lelkészek, Sinka Lajos tanítótestületi képviselő, Amacz, Apa, Apa-hegy, Aranyos-Megyes, Batiz, Egri, Felső-Bánya, Garbolcz, Görbed, Kis-Hodos, Kőszeg-Remete, Krassó, Magosliget, Méhtelek, Mikola, Nagy-Bánya, Nagy-Hodos, Nagy-Palád, Ombod, Patóháza, Pettyén, Szamos-Kóród, Szatmárhegy, Szent-Márton képviselői, számos tanítók és egyházi ügyeink iránt szokatlan nagyszámban érdeklődő hitfelek és más felekezetű hallgató közönség. Jegyzők Soltész János, Tóth Dániel.

A közgyűlést megelőzőleg istenítisztelet tartatott a templomban, hol a hívők sokasága egybeseregelve, a 37-ik dicséret lélekemelő elzengése után Kovács Zsigmond segédlelkész *János XX. 19.—28. v.* alapján alkalomszerű, szónoki hévvel előadott egyházi beszéde, a hallgatóság vallásos érzületére lelkesítő benyomást tett; a Stiglitz Albert orgonista vezetése alatt levő dalárda szabatos éneke felemelő hatást gyakorolt. Isteni tisztelet végeztével a városi hatóság által átengedett városházi teremben összegyűlt nagyszámu gyűlési közönség előtt esperes ur foháskodott fel a Mindenhatóhoz, kérvén kegyelmét és áldását a munkára, melyet egyházunk ügyeinek elintézésében végez e testület. Majd örömteljes érzelmének ad kifejezést a felett, hogy egyházmegyénk legtávolabbi vidékeiről siettek egyházaink képviselői összegyűlni ez egyik végponton, a szives vendégszeretettel meghívó nagy-bányai egyházban. Ez egyház több százados multjára visszatekintve, sok viszontagságokon ment ugyan keresztül, de a hivek buzgótsága, áldozatkészsége megőrizte, lelkesültsége mint viharban a fáklya, annál erősebben lobogott; e lelkesültség legyen közös tulajdonunk az egyházmegye szent ügyeinek

támogatására, és közelebb fontos teendőink végezésében. De fájdalom! örömrzétébe keserű cseppek is vegyülnek, mert elnöktársa, ki az ő gyenge erejét támogatja, súlyos betegsége miatt meg nem jelenhetett, kéri és kérjük Istent, hogy erejét, egészségét visszaadva, egyházunk, hazánk javára, és családjának boldogítására még sokáig éltesse! Végül melegen üdvözli a tanácsbirói testületet, képviselőket s az egész közönséget, és a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja. Gergely Károly lelkész egyháza nevében örömteljes érzelemmel üdvözli egyházmegyénk közgyűlését, jelezvén, hogy szívből jött a meghívás, szeretettel fogadja és látja a nagy-bányai egyház minden tagja vendégeit, áldást kér Istentől a gyülekezet tanácskozására.

1. sz. Esperes ur tudatja, hogy gondnok ur ő méltósága betegsége miatt meg nem jelenhetett gyűlésünkön, minek következtében az elnöki szék ez alkalomra való betöltése vált szükségessé.

Gondnok ur ő méltóságának betegségét a legmélyebb részvétellel veszi tudomásul egyházmegyei közgyűlésünk, mit is vele táviratilag közölni határozza, s az elnöki széknek ez alkalomra való elfoglalására mint legidősebb tanácsbirót, Császy Bálint urat felkéri.

2. sz. Az egyházak képviselőinek megbízó levelei összeszedésével Szabó József lelkész ur megbizatván, esperes ur jelenti, hogy 4 lelkész indokolta távolmaradását.

Az esperesi jelentés sajnálattal vétetik tudomásul.

3. sz. A folyó évi egyházlátogatás alkalmával felvett jegyzőkönyvekből készült esperesi jelentés olvastatott fel a következőkben:

A canonica visitatio, vagy egyházlátogatás munkáját ez évben a Turháton és Szamos vidékén magam végeztem Molnár Lajossal és Balogh Istvánnal, Bánya vidékén és az Avasban Gergely Károly Szél Györggyel s néhány egyházban Szél György végezte Balogh Istvánnal.

A vallás-erkölcsi életet — Istennek hála — csaknem mindenik egyházunkban elég élénknek tapasztaltuk, az ünnepek és vasárnapok hiveink által elég buzgósággal ünnepeltetnek; urvacsorával hitsorsosaink elég megnyugtató számmal élnek; ünneprontási esetet, legálább hivatalosan sehol sem jelentettek. Erkölcsi vétség miatt polgárilag hitsorsosaink közül csak kettő volt büntetve, (Avas-Vámfaluban és Uszkában) a vadházasságok száma a bejelentések szerint örvendetesen kevesbedett, mert míg az előző évben 43 volt, most csak 28 lett bejelentve.

Némi hanyatlás mutatkozik vallásosság tekintetében 3 egyházban, de remélhető, hogy jövőre örvendetesebb jelentéseket nyerhetünk e különben értelmes és jóra való lakossággal bíró egyházakból is.

Anyae gyházunk van	. 43
Leányegyházunk	. 4
Összesen	47

Fiókegyház 55. Szórvány 32. Összesen 87. Ezekben a misszió tevékenység az Avasban és Krassó környékén már megkezdett, a a többi helyeken még ezután kellene azt az egyházi főhatóságnak jóakaratu pártfogásával előmozdítani.

Rendes lelkész van egyházmegyénkben jelenleg 38, helyettes lelkész 2, segédlelkészek felügyelete alatt áll 3 egyház (Mikola, Aranyos-Medgyes, D.-Apáti) nyugalomban él 2 agg lelkész (Fekete Pál és Barta Pál) segédlelkészünk van 7.

Lelkek száma: fi-nemen	10963
nő-nemen	11035
Összesen	21098

Az előző évben volt 21010, tehát
a mostani többlet 88.

Szü löttek száma: törvényes fi	501,	nő	480,	össz.	981.
törvénytelen fi	38,	nő	39,	össz.	77,
halva szül. fi	14,	nő	12,	össz.	26,
Együtt fi	553,	nő	531,	össz.	1084.

Áttért hozzánk: 4 fi, 8 nő, összesen 12.

Kitért tölünk: 2 fi, 3 nő, összesen 5.

Halottak száma: fi 337, nő 366, összesen 703.

Ha a szü löttek és áttértek számából 1096-ból

a halottak és kitérték számát a 708-at

kivonjuk, mutatkozik szaporodás 388, de

ez, hihetőleg a kiköltözések által kevesbül.

Uj ház asság köttetett: tiszta református 188

vegyes 32

Összesen 220

az előző évinél 31-el kevesebb.

Konfirmált növendékek száma: 281 fiu, 251 leány, összesen 532, az előző évinél 38-al több; ezek közt vannak az áttértek és nagy korukban konfirmáltak is.

Templomunk van összesen 47. Ezek közül jó 32, javítandó 6, rozzant 3, építendő 6. Felső-bányán az uj templom építése a befejezéshez közel áll.

Papi lakás van 43, ezek között jó 36, igazítandó 5, rozzant 2.

Elemi iskola van az egyházmegyében 51, mert Nagy-bányán a felekezeti iskola a kántor vezetése alatt visszaállíttatott Külön.

vallás tanítást kell folytatni felekezetünknek Nagybányán a községi fi- és leányiskolában, az ág. evangélikus elemi iskolában, állami főgymnasiumban és egy magán jellegű nőnöveldében, továbbá Szinér-Váralján az állami elemi népiskolában. Gyermekmenhely a Széchenyi-társulat segélyével több év óta fenáll Krassón és Nagy-Paládon. Mindeniket felekezetünkbeli nő vezeti.

Tanító van az egyházmegyében 41. Ezek közül 34 rendes, 7 ideiglenes. Lelkésztanító 2. (Rozsály, Kis-Hodos) h. lelkész-tanító 2 (S.-Ujlak. Misztótfalu), segédlelkész 4, ideiglenesen tanít 2 lelkész (Méhtelek, Józsefháza) s így tanítással foglalkozik 51 egyén. Meghalt 1 tanító, Mészáros István Apahegyen.

Oklevele van 16 tanítónak, igazolványa 18-nak, kibocsátványa 7-nek.

Hat osztályu iskolánk van 11, 5 osztályu 12, 4 osztályu 20, 3 osztályu 5, 2 osztályu 4.

Ismétlő iskola van 7 helyen.

A tantermek közül törvényszerű 12, kielégítő 18, türhető 17, rossz 4.

A felszerelés teljes 12 iskolában, hiányos 22-ben, kevésbé hiányos 14-ben, semmi 3-ban (Rozsály, T.-Berek és Magosligeten).

Könyvtár van 38 iskolában, nincsen 13-ban, a könyvtárnak összes tartalma 958. Ezeknek beszerzési értéke 633 frt. Erre a folyó évben adatott 42 frt.

A tanítók fizetésére fordítatik évenként 16787 frt.

Faiskola terület van 31 egyházban. Céljára fordítatik 9, nem fordítatik 22 helyen.

Tanköteles gyermekek 6-tól 12 éves korig 1255 fiu, 1225 leány, összesen 2480.

Ezek közül iskolába jár 1113 fiu, 944 leány, összesen 2107.

Iskolát idő előtt elhagyta 44 „ 82 „ „ 126,

Iskolába nem jár 98 „ 149 „ „ 247.

Ezek szerint az iskolába nem járók száma 373 volna, igen de állami meg községi iskolába jár 180, tehát az iskolázatlan gyermekek csak 193.

Más vallásu gyermek jár felekezeti iskolánkba 123. És így az iskolába járó tanítványok összes száma 2410.

Ismétlő iskolakötelesek 13—15 éves korig 530 fi, 509 leány, összesen 1039.

Ezek közül iskolába jár 92 fiu, 50 leány, össz. 142,

nem jár iskolába 438 „ 559 „ össz. 897;

minthogy ismétlő iskola csak igen kevés helyen van szervezve.

Nem lehetett megvizsgálni a szamos-kőrödi iskolát; minthogy a tanító betegsége miatt gyermekek nem voltak fenn.

Az iskola mulasztások száma sok helyt tetemes, mert a polgári hatóság e tekintetben most sem nyújt kellő segélykezet.

A tanítás eredményét illetőleg: kitünők: Sinka Lajos, Peleskey Dániel, Lukács Mihály, Mólnár Zsigmond, Misky Károly, Ányós Miklós, Zágonyi György, Bottyán József tanítók, Barkász Albert lelkész és Magoss Ferencz s. lelkész.

Dicséretesek: Kánya István, Szeghy Ferencz, Stiglicz Albert, Csonka József, Mándy György, Somogyi István, Imre Károly és Nagy Elek s. lelkész.

Jók. Kádár János, Gaál Lajos, Török László, ifj. Peleskey Dániel, Andorkó Sándor, Kolunbán Sándor isk. tanítók, Barkász Bálint lelkész, Vargha Zsigmond lelkész-tanító. Papoleczy Zoltán h. lelkész és Kovács Zsigmond, Bottyán Pál s. lelkészek.

Elégséges Tóth József, Szakál Károly, Szabó Bertalan, Sipos József, Bozsó István, Meleg Adolf, Szalkai József, Gál Gyula, Kolumbán Bertalan, Oroszlán István, Rózsa Ferencz, Hajdu Ambrus, Horváth Pál, Laki Károly isk. tanítók, Király Gyula s. lelkész.

Alig elegendő: Szabó Lajos, Török Károly és Csecskedy Károly.

Nem elegendők: Maák Lajos, Sarkady Mihály, Baló András.

Építkezések és adományozások.

a) Építkezés.

Adorjában az egyház magtára felszereltetett 50 frt költséggel. Amacz kisebb javításokra s a lelkészi kert körülkerítésére 120 frt 40 krt fordított.

Apában a templom javíttatott s a parochián a szobák padlózattak 326 frt költséggel.

Ar-Medgyes épületeit 71 frttal javíttatta.

Görbeden a templom építéséhez folyton gyűjti az előjáróság az anyagot, sőt iskolát is akarnak építeni s telket venni részére.

Avas-Ujvároson 180 frt fordított épületjavításokra.

Avas-Vámfaluban a torony ujlag bádogoztatott 400 frt költséggel.

Batizon. Az épületek igazítása, templom kikövezése került 116 frtba, a fuvar és napszámon kívül, mit hivek teljesítettek.

Egriben a templom befedése, kerítése, ajtók megújítása, a lelkészi és tanítói lakon végzett javítások 600 frtba kerültek.

Felsőbányán a lelkészi lak 190 frt költséggel átalakíttatott. A harang ujra öntetett 1600 frt költséggel. Az új templom, torony külsőleg kész, belső felszerelése hiányzik csupán.

Garbolczon a lelkészi lakon levő istálló befedetett s hidlással ellátatott 10 frt értékben.

Hiripen Egy új istálló 260 frttal épült, s kisebb javításokra 60 frt fordítatott.

Homokon a tanítói lak befedetett 446 frt költséggel a lelkészi lak igazítottatott s melléképületek javítottak 30 frt költséggel.

Kis-Hodos a lelkészi lak új fedéllel ellátatott, ajtók, ablakok megújítottak 280 frt költséggel; a melléképület áthelyeztetett, kut és góré készített 40 frt költséggel.

Kis-Kolcson a lelkészi lak fundamentomának köveli kirakására 150 frt és egy a lelkészi lakon levő istálló építésére szintén 150 frt fordítatott.

Kis-Paládon a lelkészi és tanítói lakon 20 frt értékű javítás eszközöltetett.

Krassón apróbb építkezés, javítás és felszerelésekre 193 frt 43 kr. fordítatott.

Lázári. A lelkészi és tanítói lakon mintegy 50 frtnyi javítás eszközöltetett.

Méhtelek. Az iskola udvarán egy melléképület állítottatott 40 frt költséggel.

Misztótfaluban a lelkészi lakon 60 frt javítás tétetett.

Nagy-bányán a kántori lakáson javítás eszközöltetett 60 frt-tal. A templomba 244 frt értékben szelfogó ajtók állítottak be.

Nagy-Hodoson a lelkészi lak körülkerítésére 20 frtnyi kiadás tétetett.

Nagy-Kolcs kisebb nemű építkezésekre 60 frtot adott ki.

Nagy-Paládon a tanítói lakon egy a gyermekektől elkülönített árnyékszék építettetett s kápláni s harangozói lakul 500 frton egy fél telek vásároltatott.

Ombodon a tanítói istálló fedetett be, egy góré épült, s a lelkészi telek egy része bekerítettetett 120 frt költséggel.

Rozsályon a lelkészi lak javítására 9 frt költség fordítatott.

Sárköz-Uj lakon új harangláb, iskolai kut készült, 2 ablak csináltatott a tanítói lakra, s a papi lak teteje javítottatott 113 frt 35 kr. költséggel.

Szamos-Kóródon a templom 120 frttal bezsindelyeztetett.

Száraz-Berken a lelkészi lakon egy melléképület áthelyeztetett, az istálló befedetett.

Kak-Szent-Mártonban 20 frt fordítatott építkezésre.

Szinér-Váralján orgona javítottatott, templom és iskola fedett 485 frt költséggel.

Udvári javításokra 37 frtot fordított.

Uzka templom és tanítói lak javítására 15 frtot fordított.

Berenden a templom 60 frt költséggel javíttatott.

Pálfalván a templom építéshez a téglák és faanyagok beszereztek.

Építkezésekre összesen kiadatott 2654 frt 83 kr.

b) Adományozások.

Adorján. Az urasztalához kenyeret és bort egyes buzgó egyháztagek adtak. Az egyház közszükségletei fedezésére Baróczi István 1 frt, Sepsy Antal 1 frt, Szabó József 1 frt 20 krt, özv. Nagy Istvánné 5 frtot adtak.

Apa. Közmunkával szerzett az egyház 72 frtot, Kató Ferencz templomra adott 40 frtot, Nagy Gyula gondnok szintén e célra 15 frt. Néh. Katona József-féle hagyatékából 200 frt elvégre befizetve lett s tőkésített.

Az apai urbéres közönség a kántor korcsma váltságát felerészben az ev. ref. egyháznak ajándékozta.

Avas-Ujváros. Vizsga-jutalmakra Sepsy Károly 4 frtot adott. Rásky Endre tiszt 6 frtot, Héder Lajos birtokos részéről templomalapul. Színerváraljai s. egyesület óraalapra 10 frtot adományozott.

Avas-Vámfalva. Cseh Emilia egy urasztali terítőt, Balog Ágnes egy urasztali terítőt 3—3 frt értékben.

Batiz. Bonta István honvéd-százados az iskola javára 5 frtot adott. A templom kikövezésére hivek 70 frtot ajánlottak.

Dobrács-Apáti. A helybeli dalárda karácsoni kántálásból iskolai taneszközökre 14 frt 10 krt keresett és adott az egyháznak. Lang Lajos gazdatiszt és neje a templomot saját költségükön kíméseltették és új szószéket készíttettek 20 frt 50 kr. értékben.

Egri. Udvarhelyi László a katedrara egy terítőt adott 18 frt értékben. Hivek az egyház földjeire egy egy szekér trágyát vittek.

Felsőbánya. Néhai Bernovics Emil 500 frtot hagyott a belhivatalnokok fizetésének pótlására.

Szász János aranyász 56 frtot adott az új templomra.

Az új harang öntéséhez adományaikkal járultak:

Lökös János és neje 150 frtot, gróf Kreith Vilmosné 100 frt, Szőlősi József 30 frt, Gábor József, Szabó Károly, Krasznai Istvánné, Szász János, Lugasi Ferencz, Lovag Berksz Nándorné, Sarudi Sándor 10—10 frt; id. Hajdu Sándor, Kerekes Sándor, Nagy Lajosné, Lévy Ferencz, Soós Lajos, Almásy János, lovag Lánckzy István, ifj. Ádám Sándor, Tury Ferencz, Katona Mihály, Lévai Mihály 5—5 frt; Lévy Sándor 4 frt; id. Ádám Sándor, Dorogi András, Bernovics Ödön, dr. Szokol Pál 3—3 frt, özv. Szmik Ignáczné, Szász

Sándor, Lévy Lajos, Szigyártó Dániel, Lipták József, Héder Ferenczné, özv. Bartos Józsefné, Boczor János, Sándor József, Pelládi Ferenczné, Szücs Illés, Kremniczky Albert, Laszner Gusztáv, 2—2 frt; Rézler Lajos, Nyisztor István, Puskás Antal, Kovács Olivér, Hanzulovics József, Mike Gyula, Riesenberger Alajos, Konezvald András, Kovács Ákos, özv. Árkosi Istvánné, Csasz István, Szász Erzsébet, Ádámcsik Péter, Gábor Jánosné, Báthy Karolin, Májericsik József, Hanzulovics Kristóf, Csirik József, Kun Károly, Maksai Lajos, Rác József, Nagy Lajos bányász, Szász János, Polereczky Károly, özv. Hajdu Istvánné, Márton József, Kormos Sándor, Dukrét Albertné, Vermes Lajosné, Szigyártó József, Csepregi István, N. N. 1—1 frt. Ládayné, Nagy Sándor, Spáczai Gyula, Samdy Lajos, Stein Leib, Herr József, H. L., Darnai János, Debreczeni Sándor, Boczor Lajos, özv. Sarudy Józsefné, L. S., Tóth Pál 50—50 krt, Bakó István 60 kr. Bányi Sándor 40 krt, Záj István 30 krt, Szász Miklós, Szabó Lajos, özv. Bányi Károlyné, Gellért János 20—20 krt, Boczor Jánosné 30 krt, Molnár Klára 25 krt, özv. Ketés Jánosné, L. S., ifj. Kormos Sándor 10—10 krt

Garbólcz. Aratási munkával kerestek 33 frtot. Szalkai János főbíró az iskolának 3 frtot. Váradi Menyhért ugyanannak 1 frtot adott. Báli jövedelemből gyűlt 10 frt 66 kr.

Hirip. Néh. Kovács Józsefné Szabó Karolin orgona alapra 215 frtot hagyományozott.

Homok. Tekintetes Gödény Imréné Boros Juliánna urnő egész éven át kenyérrel látta el az urasztalát.

Kis-Hodos. A szószék és koronára hivek ajánlottak 60 frtot.

Orosz Károlyné Főrizs Lidia a khatedrára egy terítőt adott. Az ur asztalára bort adott két alkalommal Bak János gondnok, egy alkalommal Kelemen Ignác.

Kis-Kolcs. Özv. Győri Antalné Nagy Erzsébet egy szép abroszt ajándékozott 8 frt értékben az urasztalához. Egy keresztelő edényre Rosenblum Miksa körorvos 5 frtot, ugyanerre az egyház nő tagjai 19 frtot, Boros János 2 frtot adományozott.

Kis-Peleske Az urasztalára egy alkalommal kenyeret adott Tar Antal, többi alkalommal az egyháztanács tagjai adtak. Száraz Pál egy izben bort adott, Borsi József gondnok, Borsi Pál és Borsi János presbyterek a góréhoz szükséges vesszőt adtak 5 frt értékben.

Barkász Bálint Józsefházai lelkész az egyháznak 15 véka tiszta buzát adott templom építési alap javára.

Lázári. Nagy Béla ur az iskolának 5 frtot adott. Tóth Kálmán az urasztalára egy 2 frt 50 kr. értékű terítőt ajándékozott. Nagy Béla ur a javításhoz szükséges faanyagot, Kanizsay Jenő ur egy szekér homokot hozatott ki Szatmárról.

Méhtelek. Aratási munkával keresett az egyház 35 frt 08 krt, a közalap céljaira 15 frt 26 krt.

Mikola. Kölcsey Antal, Császy Bálint, Császy Antal, Bogdány Lőrincz, Tóth József, Szalkai József, Szalkai Sándor, Bogdány Mihály, Király István, Mikolai Kálmán, Császy Mihály, Décese Károly a templom padlóztatásához egy-egy szál fát adtak 60—70 frt értékben.

A dalárda templom-alap javára 190 frtot szerzett.

Misztótfalu. Barta József és Kovács Sándor az urasztalát kenyérrel és borral ellátták.

Tóth Karolin férj. Guthán Józsefné debreczeni lakos róm. kath. vallású nő 20 frtot és urasztali terítőt ajándékozott.

Nagy-Bánya. Szendy Antal főgondnok ur 60 frtot adott. Tor-day Imre ur közreműködésével batyubál rendeztetett 267 frt jövedelemmel; mulatozó társaság 20 frtot gyűjtött és adott át az egyház céljaira. Bányai József presbyter 2 frt 20 krt, özv. Virág Károlyné 15 frtot adott. Nyirő Gábor tengerész kapitány Málta szigetéről egy értékes hindu himzésű diszes urasztali terítőt ajándékozott.

Nagy-Hodos. Aratási munkával keresett egyház 42 frt 50 krt. A harang-alap javára bál tartással szerzett 27 frtot.

Nagy-Kócs. Közadakozásból egy diszes kenyérosztásra való ezüst tányér készíttetett 35 frt 70 kr. értékben.

Ombod munkavállalattal 250 frtot keresett az egyház javára.

Pálfalva. T. özv. Márton Bálintné sz. Bartók Krisztina urnő az egyháznak 100 frtot adományozott templom építésre.

Patóháza. Tóth Mórész iskolai célokra 50 krt. Pap Sándor főgondnok $\frac{1}{2}$ öl fát, sövénynek 1 öl vesszőt és az egyház előljárósága részére egy bélyegzőt ajándékozott.

Avas-Ujváros közönsége két szál fát, ifjabb Kánya Zsigmondné 1 kendőt az urasztalához, ugyancsak ugyanarra Kánya Mihályné 1 kendőt; az ifjúsági bál jövedelméből 14 frt 03 kr. gyűlt.

Pettyén. Báli jövedelem 8 frt., ifj. Böszörményi Sándor ur 2 frtot adott s az urasztalát kenyérrel és borral látta el. Gondnok egy táblát ajándékozott.

Az egyház hiveinek buzgóságát bizonyítja az is, hogy az idő által megsemmisült vizimalom felépítésénél több mint 5 heti munkát a legnagyobb készséggel teljesíték.

Sárköz. Borka Zsuzsánna férj. Kurpé Józsefné kenyérrel látta el az urasztalát.

S.-Ujlak. Nagy Elek h. lelkész 3 frtot adott iskolai célokra.

Száz-Berek. Báljövedelem 19 frt 88 kr.

Kak-Szent-Márton. Keresztszeghy Lajos dr. 2 köből életet ajándékozott a magtárnak. Berecz József 2 véka tengerit, Berecz

Mihály 1 véka tengerit. Az egyház tagjai egy bál rendezéséből 41 frtot gyűjtöttek.

Felébe földet munkálva, a hivek az egyháznak 60 frtot kerestek.

Szinér-Váralja. Orgonára ajándékoztak: Lázár Jánosné 10 frt. Turi Sándorné, Csernátoni Károly, özv. Szilágyi Péterné, Mánd-Zoltán 5—5 frt. Kamaráth L., Kunzli Sándor, Sólyom Mihály, Méyszáros Endre, 1—1 frt. Egyesek kisebb összeget 4 frt 25 krt. Az énekkar 81 frt 75 krt. Összesen 120 frt 25 kr.

Templomra adakoztak: Ujfalussy Miklós, Mándy Zoltán 10—10 frt. Koroknay Károly, Bajnóczy Géza, Szilvász Dániel, Sátor Dávid, 5—5 frtot. gr.; Dégenfeld Sándor, Jeney Endre, Pap Kálmán 3—3 frtot; Enyedi J., Ányos Miklós, Csernátony K., Tóth Mária, özvegy Szilágyi Péterné, Pápai Endre, Tury Sándorné 2—2 frtot, Szilágyi Imre, Sólyom M., Makrai D., özv. Lázár Jánosné 1 frt 50—1 frt 50 krt; Oláh Ferencz, ifj. Körösi S., Héti J., id. Porcsalmi I., ifj. Porcsalmi I., Hodász Károly, Kocsis J., Lugosi István, Tréger József, Baló I., Páulenszky I., Záborszky Bertalan, Szabó Ferencz, Lengyel Endre, Fényes Béla, özv. Lengyel Kristófné, S. Nagy Károly, ifj. Kósa Péter, Kandó János, Kunzli Sándor, Makray J., Fazekas S. Körösi József, Fericsán György, Sólyom Zs., Pápai Demeter, Tóth Julia, Szabó Berta, Szilvási György, Gyarmati István, Botos Mihály, Körösi Antal, Gerber Ödön, N. N., Fekete Lajos, Kusz Sándor, Kósa György, Keresztesi I., Kompass János, Tóth Endréné, Ilk József, Sárközi Sándor, Zoványi Elek, özv. Terge Bálintné 1—1 frtot. Kisebb adakozásból 20 frt 30 kr. gyült. Az énekkar adott hozzá 210 frt 30 krt.

Szegény gyermekek tandíjmentességére adakoztak: Ujfalussy Miklós 5 frt, Mándy Zoltán 3 frt, Kávássy László 2 frt, Gerber Ödön 1 frt 25 krt, Kamaráth L.-né, Bajnóczy Géza, Csernátoni Károly, Benkő György, Turi Sándorné, Koroknay K., Pápai Endre 1—1 frtot. Egyesek 5 frt 49 kr. Összesen: 23 frt 74 kr.

Egyházi közczélokra: Körösi József 3 frt, városi előljáróság 1 frt 50 kr. Azonkívül Mándy Zoltán egy fekete lobogót adott.

Kocsis János a templomi szám-mutató táblát kifestette újból. Egyesek, kik igavonó erővel birtak, fuvaroztak a templom és tanítólak zsindelyezésénél 22 frt értékben. Összes adakozás 527 frt

T.-Berek. Aratási munkával 66 frtot keresett az egyház.

Udvari. Tankönyvvel Szeőke Barna ur a szegény iskolás gyermekeket ellátta, 2 frt jutalomdíjat adott és szekér vesszőt ajándékozott az egyháznak.

Berend. Révész Juliánna az urasztalára egy vászon kendőt adott 50 kr. értékben. Mák Piroska pedig egy értékes terítőt. Révész

Józsefné a papi szék bevonására egy teritőt. T. Hajdu Albert lel-
kész ur 1 frtot. Szeőke Barna 4 frtot székfestésre.

Kegyes adományok összege 3852 frt 77 kr.

Tisztelt egyh. megyei közgyűlés! Nem volna jelentésem teljes egész, ha meg nem emliteném, miszerint egyházmegyénk területén, egyetlen egy egyház kivételével, a hivek és belhivatalnokok teljes nyugalomban és békében élnek. Lelkészeink odaadással teljesítik áldásos munkájukat s működésük ellen panasz sehol nem emeltetett. Iskolatanítóink nagyobb részben szorgalom, tevékenység s előhaladásban, a kor színvonalán állanak. Vannak azonban a régibb korbeliek közül néhányan, kik elmaradtak s nem tudnak az előbbiekkal versenyt tartani, de ez már olyan baj, melyen csak az idő fog segíteni. Azonban szabad legyen itt felhívni az egyházmegyei közgyűlés figyelmét azokra, kik többszöri atyai figyelmeztetés után sem igyekeznek legalább elegendő osztályozással jelezhető sikert felmutatni.

Egyházi előjárásaink több, kevesebb sikerrel végzik egyházi közigazgatásra célzó munkáikat. Vajha az iskoláztatás szent ügye körül is igyekeznének minél több buzgóságot fejteni ki, mert bizony e téren az én tapasztalatom szerint nagy közöny uralkodik a sziveken.

Ime, tisztelt egyházmegyei közgyűlés! ezekben kívánom ez évi köteles jelentésemet bemutatni.

Isten örökös kegyelme legyen egyházainkkal, áldja meg a belhivatalnokokat, előjáróinkat, hitsorsosaink kicsinyeit, nagyjait. Védje hazánkat, nemzetünket s az egész emberiséget Amen.

Midőn örömmel értesül gyűlésünk egyházmegyénk erkölcsi vallásos életének feltüntetett kedvező helyzetéről, az építkezések, kegyes adományozások és áldozatok sorozatáról, a tanítás, nevelés folytonos emelkedéséről: elismerését fejezi ki az esperesi jelentés kimerítő és gondos összeállítását illetőleg, s megbizsa főjegyzőt, hogy a nagyobb értékű adományokért külön is fejezze ki az egyházmegye elismerését és köszönetét. Azonban nem mellőzheti felemlítését annak, hogy a hivatását és feladatát nagyrészen mindjobban érző, teljesíteni törekvő tanítói testület megnevezett 4 tagja elégtelen osztályzatot érdemlő hanyagságot tanusított, s ezekre közgyűlésünk határozatilag kimondja, hogy mivel már megintve voltak, még most egyszer komolyan megrovatnak, de jövőre hasonló eredménytelenség esetén hivatalukból el fognak mozdíttatni.

4. sz. Ferenczy Gyula lelkész időnyerés szempontjából kívánatosnak jelzi a terjedelmes esperesi jelentés tartalmának csak kivonatban leendő előterjesztését, annyival inkább, mert az jegyzőkönyvünkbe vétetik egészen; továbbá paedagogiai és erkölcsi szempontból nem helyeselheti a tanítók névszerinti osztályozását, ugyanazért indítványozza, hogy jövőre ez mellőztessék.

A mennyiben az esperesi jelentés az egyházlátogatási jegyzőkönyvből van összeállítva, és így tulajdonképen már kivonat, és mert a jegyzőkönyveket egyházmegyénk gyűlési közönségének minden tagja nem olvashatja; továbbá mivel a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a tanítói érdemnek nyilvános kiemelése egyesekre buzditólag hat: a ketős indítvány mellőzésével az eddigi gyakorlat fentandónak határoztatik.

5. sz. A nagy-bányai ref. egyház előjárósága bejelenti, hogy mivel hitfelekezeti iskolájának a városban régóta fenálló jól rendezett községi iskolába való beolvasztását a főtiszteletű egyházkerület nem hagyta helyben, sőt annak fenntartására utasította, ebből kifolyólag kötelességének tartotta a felsőbb utasítást követni, s felekezeti iskoláját a viszonyokhoz alkalmazkodva, a kántori lakás egyik alkalmas helyiségében, mindjárt az iskolai év elején megnyitni.

A n.-bányai egyház ezen eljárása megnyugtató tudomásul vétetik s az egyházkerületi gyűlésre is bejelentetni határoztatik.

6. sz. Ugyancsak a n.-bányai egyháztanács bejelenti, hogy n.-bánya sz. kir. bányaváros képviselő testülete legközelebb, hivatása magaslatára emelkedve, a vallásfelekezeti viszonyosságról szóló 1868. LIII. t. cz. 27. §-a szellemében, lelkészüknek a város pénztárából járó fizetését az eddigi 210 frt helyett 400 frtra emelte; tehát e f. év július hó 1-sőtől kezdve évenként 190 frttal megjavította, miáltal egyfelől nemes gondolkozásának s törvénytiszteletének, másfelől egyházunk iránti elismerésre méltó kegyeletének adta jelét.

Egyházmegyei közgyűlésünk n.-bánya sz. kir. bányaváros képviselő testületének a felekezeti viszonyosság, a törvénytisztelet, s nemes gondolkozásának eme nyilvánulása felett a legnagyobb örömét fejezi ki s a város képviselő testületéhez köszönő átirat küldését határozza.

7. Ugyancsak a n.-bányai egyháztanács bejelenti, hogy egyházuknak néha gr. Teleki Miksa örököseivel szemben régóta fenforgó követelési ügye egyházmegyei gondnok ur öméltósága szives közbenjárása folytán szerencsés elintézészt nyert; amennyiben gróf Teleky László öméltósága az egyházi adó czimen követelt, de általa mint más egyházkerületben lakó s egyházközségünkhöz nem tartozó bir-

tokos által ilyenül el nem ismert követelésből 90 frtot meg fizetett és felajánlotta, hogy évenként kegyes adomány czimén mindenkor 10 frtot fog fizetni.

Egyházmegyei közgyűlésünk a nagy-bányai egyház ezen jelentését is, mint a nemes gróf magas lelkiületének tanubizonyságát, örvendetes tudomásul veszi, s ez ügybeni szives működéséért gondnok ur ö méltóságának jegyzőkönyvileg köszönetet mond.

8. sz. Esperes ur tudatja, hogy a k.-remetei egyház Imre károly garbólczi tanítót hívta meg tanítójául.

Tudomásul vétetik.

9. sz. Bottyán Pál d.-apáti s. lelkész-tanító azért folyamodik az egyházmegyéhez, hogy őt bizonyítványai alapján az egyházmegye segédlelkészei közé felvenni, illetve bekebelezni sziveskedjék.

Folyamodónak okmányai rendben lévén, kérelme megadatik, s a segédlelkészek közé felvétetik, illetve az egyházmegyébe bekebeleztetik.

10. sz. Esperes ur megemlékezik és jelentést tesz egyházmegyénk lelkészi karának egy halottjáról, névszerint Lengyel András volt egrii lelkész, egyházmegyénknek 29 éven át érdemes tanácsbírája, gyám- és közpénztárnoka haláláról.

A boldogult iránti kegyeletes elősmeréssel fogadja egyházmegyei közgyűlésünk az esperesi jelentést s néhai Lengyel András lelkésznek, mint egyházmegyénk hosszú időn át tanácsbírája, gyám- és közpénztárnokának ez érdembeni tisztében közelismeréssel s méltánnyalással találkozott, pontos és lelkiismerettel folytatott működését s érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíttetni határozza.

11. sz. Ugyancsak esperes ur megemlékezik a tanítói kar két halottjáról, névszerint Mészáros István apahegyi, Sipos János sz.-kóródi tanítóról.

Egyházmegyei közgyűlésünk mindkét, a tanítás terén hosszú időt töltött tanítójának emlékét jegyzőkönyvében megörökíti.

12. sz. A Mikolában 1889. nov. 10-én tartott lelkészválasztás vezetésével megbízott küldöttség beterjeszti erre vonatkozó jelentését s j. könyvét, melynek tartalma szerint a jelöltek közül Király Gyula avas-ujvárosi segédlelkész választatott meg 85 szavazattal Papolczi Zoltán misztófalusi h. lelkész 29 szavazata ellenében.

A beterjesztett jegyzőkönyv igazolása szerint a választás törvényeink értelmében szabatossággal hajtván végre, az esperesi megerősítést közgyűlésünk teljes kész-

séggel hagyja jóvá, s Király Gyula ifju lelkészt örömmel üdvözli hivatalában.

13. sz. Esperes ur beterjeszti főtiszteletű püspök urnak az esperesi hivatal megkeresésére 1889. dec. 22-én kelt 2119. számú átíratát, melyben hivatkozva az 1869. évi 43-ik számú egyházkerületi végzésnek „segédlelkészek alkalmazása tárgyában megállapított szabályok” czimű szakasz VII. pontjára, Szatmári István végzett theologusnak a püspöki fakultatiót megadja, s ennek alapján felkéri esperes urat, hogy őt a n.-paládi egyházban a lelkészi teendők végzésére hatalmazza fel.

Tekintettel a segédlelkészekbeni hiányra, öméltósága, valamint esperes ur intézkedése tudomásul vétetik.

14. sz. Esperes ur beterjeszti ugyancsak főtiszteletű püspök urnak 1890. január 30-án kelt 164. sz. alatt az esperesi hivatalhoz intézett átíratát, melyben hivatkozással arra, hogy esperes ur január hó 27-én 83. sz. a. kelt válasziratában némely megjegyzések után beleegyezését adta, hogy Ferenczi Imre negyedéves theologus Ar.-Medgyesre s. lelkészül bocsáttassék ki. Ennek folytán tekintettel az özvegy lelkész nő kérelmére, melyben kevés jövedelmét hozza fel, mint szintén az egyház előjáróinak óhajtására, tekintettel végül, hogy a kérvényezés alkalmakor még helynélküli segédlelkész nem volt bejelentve, s olyan a n.-bányai egyházmegyében sincs ez idő szerint: Ferenczy Imre negyedéves hittanhallgatót az 1869. évi egyh. k. közgyűlésnek 43. sz. a. segédlelkészekre vonatkozó szakaszának VII. pontja alapján a legközelebbi lelkészképességi vizsga idejéig az ar.-megyesi gyülekezetbe segédlelkészül kibocsátja, felkéri egyzersmind esperes urat, Ferenczi Imrének az aranyos-megyesi egyházban való lelkészi szolgálatok teljesítésére vonatkozó felhatalmazás kiadására, hátra levő vizsgáinak kellő időbeni letételére vonatkozó utasítás mellett.

A felhozott indokok alapján püspök ur ö méltósága, valamint nt. esperes ur intézkedése tudomásul vétetvén, Ferenczi Imre, a leiratban foglalt utasítások betartása mellett az aranyos-megyesi egyházban a s. lelkészi működésre felhatalmazása helyesléssel tudomásul vétetik.

15. sz. Esperes ur tudatja, miszerint az apai egyház előjárósága 1889. aug 25-én egy évi sikeres működés utáni véglegesítés feltétele mellett megválasztotta organista tanítóul ifj. Peleskei Dániel volt füzes-gyarmati tanítót, a kinek bizonyítványai rendben lévén, az igeiglenes megerősítést ki is adta.

Esperes ur ez ügybeni intézkedése tudomásul vétet-

vén, nevezett Peleskei Dániel az egyházmegye kebelébe felvétetik, s apai állomásában ezennel megerősítettik.

16. sz. Ugyancsak esperes ur tudatja, hogy a batizi egyház a debreczeni tanítóképezde végzett növendékét, Kolumbán Bertalant nyerte meg tanítónul, ki is a tanítóképeségi vizsgát 1889. aug. 29., és szept. 2-án tartott tanítóképeségi vizsga alkalmával részben lévén, az erről szóló igazolvány alapján a batizi egyház tanítói hivatalában megerősítette, mint szintén Gál Gyulát Sárközre.

Esperes ur intézkedése jóváhagyatik s nevezett tanítók az egyházmegye kebelébe felvétetvén, hivatalukban megerősíttetnek.

17. sz. Esperes ur bemutatja Varga Károly a szomszédos egyházmegyében, előbb panyolai, majd penyigei, s végül csengeri s. lelkésznek iskolai, úgy főnökei mint esperese által kiállított szolgálati s elbocsátási bizonyítványait, melynek alapján nevezett segédlelkészt néhai Lengyel András egrii lelkész mellé meghívott s. lelkészi hivatalában megerősítette s az egyházmegye s. lelkészei közé felvette.

Esperes ur eljárása helyeslő tudomásul vétetik s nevezett Varga Károly segédlelkész az egyházmegyébe bekebeleztetik.

18. sz. Esperes ur beterjeszti a krassói egyház előjáróságának keltezés nélküli kérvényét s ennek tárgyában 1890. január 19-én tartott egyházi közgyűlés jegyzőkönyvét, melyben nevezett egyház előjárósága tudatja az esperesi hivattal, hogy a nagy-sikárlói közös erdőbirtok, — a mi igazán holt birtok volt a birtokosok, s így a krassói egyházra nézve is, — mivel nem adta meg a ráfordított költséget sem, s legközelebb az erdőfelügyelőség által költséges üzemterv alá vétetett volna, előleges szakértői becsü alapján eladott 16050 frtért. Mivel a szerződést az érdekeltek meg is kötötték, meg lévén győződve, miszerint a szakértők ide vonatkozó véleménye alapján nem csináltak rossz vásárt, egyházunk nevében mi is, mint egyik érdekelt fél annyival inkább aláírhattuk, mivel azt már a szatmári gimnázium pártfogósága is nagyon körültekintő eljárása, s minden eshetőségnek megfontolása után már szintén aláírta, nem akarván elszalasztani a többet talán alig kínálkozó kedvező alkalmat. Minthogy pedig az érdekeltek közmegegyezésből származó joga azt kívánja, hogy az ügy mielőbb befejeztessék, kéri presbiterium a közgyűlés által a nt. esperes urat, hogy elnöki intézkedési jogából kifolyólag, sziveskednék a beterjesztett örökeladási szerződést haladéktalanul jóváhagyási záradékkal ellátni, illetve a vásárt, mint felsőbb hatóság jóváhagyni a következő okoknál fogva: a) mert a szerződés csak az egyházi jóváhagyástól függ, tehát addig pénzük

kamat nélkül hever, sőt a vásár fel is bontható; b) mert a vásár jó, rendes uton, árverésen történt; c) mert e vásárral egy terhes tömegtől menekül meg az egyház, mely reá csak kiadással járt. Esperes ur miután ez ügyben érintkezésbe tette magát a testvér szatmári egyházmegye esperesével nt. Kiss Áron urral, mint a szatmári gimnáziumi pártfogóság elnökével, a kért megerősítést f. évi febr. 5. 109. sz. alatt kiadta.

Ezen a krassói egyház érdekében tett körültekintő eljárása esperes urnak helyben hagyatik, egyházmegyeileg megerősítették, s annak hasonló értelembeni kérelmezése pártolólág terjesztetik fel a főtiszteletű egyházkerületi gyűlésre.

19. sz. Barkász Bálint józsefházai lelkész 26. sz. a. 1890. jelentést tesz az esperesi hivatalnál, miszerint a legközelebbi egyházlátogatás alkalmával az ideiglenesen viselt tanítói hivatalról történt lemondását visszavonja, s a józsefházai egyházban a tanítóságot ismét magára vállalja.

Lelkésznek ezen bejelentett elhatározása tudomásul vétetik.

20. A vámfalui egyház beterjeszti 4—4 példányban ujonnan kiállított lelkészi és tanítói díjlevelét, kérve annak megerősítését.

Mivel a beterjesztett régibb és ujonnan kiállított s megerősíttetni kért díjlevelekből nem lehetett meggyőződni arról, hogy vajjon ezen újabb értéke — a földbirtok kivételével — megfelel-e a réginek, megerősíthető nem volt. Ennek pótlása végett a vámfalui egyház előjáróságának kiadatni rendeltetik, megjegyezvén, hogy az egész fizetésnek pénzértéke is kimutatandó.

21. sz. A patóházai egyház ujonnan szervezett tanítói díjlevelét megerősítés végett beterjeszti.

Beterjesztett s megerősíttetni kért díjlevel, mivel csak egy példányban terjesztetett be, kellő felszerelés és kiállítás végett a nevezett egyház előjáróságának kiadatni rendeltetik s az értékelésre figyelmők felhivatik.

22. sz. A mikolai egyház előjárósága beterjeszti ujonnan kiállított lelkészi díjlevelét három példányban, kérve annak megerősítését.

Mivel egyházi törvényeink határozottan kimondják, hogy az ujonnan kiállított díjlevelek kevesebbet nem tüntethetnek fel mint a régiek, a beadott díjleveléből azonban az tűnik ki, hogy az ujnak leszállítása czéloztatik, amennyiben habár a mellékelt egyházközségi gyűlés jegyzői könyvében benne foglaltatik is az V. t. sz. a. a kert alatt-

15 hold föld, a díjlevélből ez mégis kihagyott. De ha ki nem hagyatott volna is, csonkulást mutat, mivel mint az idézett j. könyvből kitetszik, eddig az egyház fizette ezen 15 hold kert alatti földért az adót, most ezt a lelkészre kívánják hárítani. A régibb díjlevélben továbbá $17\frac{1}{2}$ köbméter testfa szerepel, míg az újban csak 10 méter másodrendű fa, illetve a helyett fizetendő 25 frt. Kérdés, — mert kimutatva nincs — hogy az eddig fizeteti $17\frac{1}{2}$ km. fa helyett lesz-e kártalanítva lelkész a 25 forinttal, s ezenkívül a tagjában levő összes fajjövődéknek korlátlan urasága által? Továbbá az eddigi díjlevélben a széna pénzek, buzafizetésnek $\frac{7}{10}$ -ed része volt a lelkészé, $\frac{3}{10}$ része pedig a tanítóé. A mostan megállapított díjlevélben pedig $\frac{2}{3}$ rész lenne a lelkészé, $\frac{1}{3}$ a tanítóé, tehát itt is 3—4 hectoliter közt van a különbség. A többi itt fel nem említett pontjai elfogadhatók. Helyreigazítás és értékelés végett kiadatik az egyház előjáróságának.

23. sz. A könyvtárnok és gyámkezelő választmányi tagságra beadott szavazatok esperes ur elnöklete alatt f. évi január hó 8-án N.-Hodoson felbontatván, a beadott 36 és 37 szavazat eredménye a következőkben lett kitüntetve: a könyvtárnokságra Sátor Dávid nyert 21, Hajdu Zsigmond 9, Bartha Mór 7 szavazatot. Így általános szavazattöbbséggel Sátor Dávid lett könyvtárnokul megválasztva. Gyámintézeti kezelő választmányi tagságra Soltész János főjegyző kapott 20, Hajdu Zsigmond 10, Sátor Dávid 6 szavazatot. Így általános szavazattöbbséggel kezelő választmányi taggá Soltész János ur lett megválasztva.

Jelen választás tudomásul vétetvén, nevezettek hivatalukban üdvözöltetnek.

24. sz. Az egyházmegyei világi aljegyzőre beadott szavazatok felbontásával megbízott küldöttség beterjeszti jegyzőkönyvét, mely szerint a beadott 42, tehát teljes számú szavazat ekként oszlott meg: Kiss Róbert kapott 21, Torday Imre 12, Pap Sándor urak 9 szavazatot.

E szerint általános szavazattöbbséget senki sem nyert, az ide vonatkozó szabályok értelmében a két legtöbb szavazatot nyert egyént kellett volna újabb szavazás alá bocsátani. De mivel Kiss Róbert mint főszolgabíró Máté Szalkára tevén át lakását, visszalépését esperes urnál már előzőleg bejelentette, ennek következtében Tordai Imre és Pap Sándor urak lettek újabb szavazás alá bocsátandók.

25. sz. A lelkészi tanácsbírói karban néhai Ferenczy Károly

mult évben történt elhunytával egy hely megürülván, annak betöltése vált szükségessé.

Ezen megürült tanácsbírói szék betöltésére a szavazást elrendeltetik, esperes ur pedig felkéretik, hogy ugy ennek, mint a világi aljegyző választásának megejtését egy hónap alatt eszközöltetni, a beadott szavazatokat egy általa összehívott bizottság által felbontatni, azon esetben pedig, ha újabb szavazás elrendelése válnék szükségessé, azt elrendelni méltóztassék.

26. sz. A közalapi bizottság beterjeszti jelentését a megvizsgált s helyben hagyott közalapi számadásra vonatkozólag. E szerint bevétel volt pénztári maradvány 1888-ról 13 frt 61 kr Ugyanez évi hátralékból 238 frt 30. Az 1889 évi járulékokból 837 frt 20 kr, töke természetüekből 28 frt 72. Összesen 1117 frt 83 kr. Kiadás volt 1101 frt 52 kr. Egyszersmind ujjolag kéri, hogy a közalapi bevallások körül tegyék meg a lelkészek a kezelő választmány által czélszerűnek látott s eljárásukat megkönnyítő szükségesekeket, hogy így a most meg volt hiányok elenyésztetvén, jövőre könnyebbé tegyék különben is terhes munkájokat.

A beterjesztett jelentés tudomásul vétetik, lelkészek s az egyházak előljárói felhivatnak, hogy magukat a kezelési szabályok, s a bizottság vagy annak elnöke megkereséséhez alkalmazzák. A ki pedig még a másodszori megkeresésnek sem tenne eleget, a gyámintézet javára 3 frtig büntettetik.

27. sz Gergely Károly közpénztárnok beterjeszti a mult 1889 évről számadását.

Számadása az erre megválasztott bizottságnak oly utasítással adatik ki, hogy az felülvizsgálat után megismerés végett köruttra bocsáttassék.

28. Szél György könyvtárnok beterjeszti a mult 1889-ik évről számadását.

Megvizsgálás végett a fentebbi bizottságnak kiadatik.

29. sz Olvastatott az államsegélyosztó bizottság 1889. november 4-én Szinyér-Váralján tartott gyűlésének jegyzőkönyve, melynek tartalma szerint, mint a mult, ugy a jelen évben is levonással kiadatott 522 frt 50 kr. államsegélyből, egyházaknak 142 frt 50 kr. lelkészeknek 190 frt osztatott ki. És pedig: Pettyén 24 frt, Adorján 24, N. Hodos 24, Homok 24, M.-Liget 24, Pálfalva 22 frt 50 kr. Pálfalvára megjegyeztetni kívánja bizottság, hogy bár a reform. segély-egylettől is nyert segélyt, felvétettek itt is a segélyzendők közé, mert legszentebb törekvését, a templom építést támogatni kötelesség. Lelkészek közül Pásztor István 24 frt, Hajdu Albert 24,

Sarkadi Mihály 24, Kürthy Károly 24, Balajthy Károly 24, Szentgyörgyi Zsigmond 24, Kató Béla 24 és Bartha Pál 22 frtot. Tanítók közül Szakál Károly 24 frt, Török László 24, Molnár Zsigmond 24, Laki Károly 24, Imre Károly 24, Baló András 24, Sipos János 22 frt segélyt nyertek.

Közgyűlésünk a bizottság eljárását helyesléssel veszi tudomásul.

30. sz. Esperes ur beterjeszti a f. évi febr. 19-én Nagy-Károlyban tartott ev. ref. lelkészi értekezlet üléséről szóló jegyzőkönyvet egy megkereső levél kíséretében, melyben a nevezett értekezlet intéző férfiai által felhivatik egyházmegyénk esperes ur útján, miszerint „A budapesti egyetemes papi gyűlés tárgyában megindított mozgalomhoz, a mely az 1848. XX. t. cz. értelmében a szegényül díjazott ev. ref. lelkészi karnak állami pénztárból való díjazását követeli csatlakozni, s majdan arra képviselőt küldeni sziveskedjék.

Jelen beterjesztett jkönyv s emlékirat tárgyalás alá vétetvén, egyházmegyei közgyűlésünk melegen üdvözli a mozgalmat, elvét, irányát pártolja s a maga befolyásával előmozdítja. Hivatalos képviselőt azonban addig, míg ez ügy hivatalos térre nem vitetik, nem küld, de felteszi és óhajtja, hogy a tartandó gyűlésen minél többen fognak megjelenni. Végül ez ügy, illetve mozgalom támogatására a főtiszteletű egyházkerületi gyűlés felkéretni határoztatik.

31. sz. Esperes ur beterjeszti a f.-bányai egyháztanács hozzá intézett megkeresését, melyben az óhajtva várt templom építésének befejezését tudatván, annak e nyár folyamán leendő felavatási ünnepélyére, jelen egyházmegyei közgyűlés alkalmából annak alkotó tagjait előre is meghívja, remélvén, hogy örömükben mindnyájan szívesen fogunk osztozni.

Egyházmegyénk a szíves meghívást köszönettel vévén, az azon való megjelenést kinek-kinek tetszésére bizza.

32. sz. Egyházmegyei közgyűlésünk 93/889. számú határozatában kinevezett küldöttség egyik tagja Szél György tanácsbíró, — mivel a másik tag gr. Degenfeld tanácsbíró ur a közösen megállapított időben a Szamos folyó áradása miatt meg nem jelenhetett, — beterjeszti jelentését, mely szerint a lelkészi megüresült állomást bizonytalan időre beszüntetni kérelmező aranyos-megyesi egyház anyagi állapotát következőkben tünteti fel: Évi 176 frttal mint bevétellel szemben 236 frt 69 kr. kiadási költség áll, és így rendes körülmények között 60 frt az évi fedezeti hiány; rendkívüli terhek most: a lelkészi lakon pincze javítás, tanítói laknál ólépítés és a czinterem kerítése. Tény, hogy az egyház a közelebbi években tökepénzéből is használt s a templomépítési pénztárnak 223 frt 75 krnyi

összeggel adós, azonban ez adósság kiegyenlítést nyer a néhai Papp Józsefné urnő 500 frt egyház javára tett adományának a templom pénztárába beolvasztott, de az egyház közszükségleteire fordítandó kamataiban, és így a tartozás törlendő. Tény, hogy az egyház tagjainak száma annyira apadt, hogy ugyszólva csakis 6 uri családra nehezül az egyház fenntartása; töképenze az egyháznak 550 frt, templom alapja 4787 frt. E jelentéssel kapcsolatban Böszörményi Zsigmond egyházi főgondnok előadja, hogy a közelebbi időben már az egyház templom építéshez fog s miután a lelkészi fizetés alapja bizonytalan, az ideiglenes vagy helyettes lelkészi állomás 3 évre kért időtartama alatt a rendes lelkészi fizetésből megtakarítandó összeget alapul szándékoznak tőkésíteni a végre, hogy a fizetés jövőben biztosítva legyen: azért kérelmezi az egyház óhajtatásának teljesítését. E tárgyban felmerült hosszabb vita után, melyben a vélemények többfelé ágaztak, négyféle nézet emelkedett ki, nevezetesen: az egyház kérésének megtagadása; három évre, hat évre és tizenkét évre megadása, a tanítói állomásnak, mivel az iskola köteles 4 tanulót a helyettes lelkész is taníthatná, beszüntetése, s annak fizetésének a kitűzött célra leendő fordítása is véleményeztetett. A szétágazó vélemények miatt az elnökség 10 tag kérelmére névszerinti szavazást rendelve, első sorban kérdésbe teszi: megadja-e az egyházmegyei közgyűlés az aranyos-megyesi egyháznak azon kérését, hogy lelkészi állomása egyelőre beszüntettessék, igen vagy nem?

A közgyűlés tagjai névszerint felszólíttatván, a szavazásra 11 nem ellenében 38 igennel megadják az aranyos-megyesi egyháznak a rendes lelkészi állomás beszüntetését célzó kérését.

33. sz. A fentebbi számban jelzett s az aranyos-megyesi rendes lelkészi állomás beszüntetésének időtartamát meghatározó háromféle vélemény egyszerre bocsáttatván kérdés alá:

Közgyűlésünk egyhangulag 6 évre terjeszti ki a rendes lelkészi állomás beszüntetését; a tanítói állomás beszüntetésére vonatkozó indítványra nézve pedig kimondja, hogy miután a jelenlegi tanító állomásáról el nem mozdítható, ha valamelyik egyházba meghívást nyerne és azt elfogadná, ez esetben ez állomásra irányuló intézkedési jogot fenntartja magának.

34. sz. Császy Bálint helyettesített világi elnök halaszthatatlan teendői miatt eltávozván:

helyére Lajos György világi tanácsbíró ur kéretett fel, ki teljes készséggel foglalta el az elnöki széket.

35. sz. A d.-apátii leányegyház gondnoka jóváhagyás végett

beterjeszti az ujonan építeni szándékolt tanítói lak és iskola tervrajzát, melyre nézve esperes ur jelenti, hogy egyházlátogatás alkalmával már felmerült e szándék, és utasította az egyház előljáróságát, miszerint kérjék meg id. Böszörményi Sándor tanácsbíró urat a terv készítésére.

A beterveztett építkezési tervezet helyben hagyatván, közgyűlésünk felkéri és megbizza id. Böszörményi Sándor tanácsbíró urat az építkezés ellenőrzésére és a szükséges utasítások megadására.

36. sz. A d.-apátii leányegyház előljárói, minthogy Bottyán Pál tanítójuk a lelkész képességi első vizsgát letette, kérik őt, mint helyettes lelkészt a hivatalos teendők végzésére esperesileg felhatalmaztatni, egyszersmind költséges építkezések és szegénységökre tekintettel, a felügyelő lelkésznek kötelezett évi 60 frt fizetés alól 2 évre felmentésökért esedeznek.

Méltánylattal a d.-apátii leányegyház szegénysége iránt, és tekintve a most megkezdett költséges tanítói lak és iskola építését, az évi 60 frt felügyelő lelkészi díj fizetése alól az egyházat 2 évre felmenti közgyűlésünk. Azonban minthogy leányegyházban csak segédlelkész-tanító lehet, megengedi ugyan Bottyán Pál lelkész-képességi első vizsgát letett tanítónak esperesi felhatalmazás alapján a lelkész rendes szolgálatokat, de mint ilyen a szomszéd lelkészek visszautasítása után felkért, díjtalanul ajánlkozó Balogh István kis-kolcsi lelkész ur felügyelete alá rendeltetik.

37. sz. A nagy-bányai ev. ref. egyházmegye felvidéki tanító-egyesületének választmánya az egyházmegye 75/889. számú határozatában kitüntetett módosításokkal gyámegyleti alapszabályait, — az ajánlott módosításokat nagyrészen elfogadva s a körök felosztásánál Tisztaberket a nagy-paládi körbe, Száraz-Berket és Homokot a mikolai körbe áthelyezve, — megerősítés végett ismét betervezti.

A módosított alapszabályok a felvidéki tanító-egyesület választmányának szövegezésével megerősítettnek, s a nevezett egyházak áthelyezése tudomásul vétetik.

38. sz. A tiszántuli ev. ref. egyházkerület 291/889. számú határozatával a kölcsönös tűzbiztosítás ügyében kinevezett küldöttségnek 1890. febr. 19.—20-án Budapesten tartott tanácskozásában megállapított, s az egyházmegyéhez intézett véleménye következőkben olvastatott: Az egyházak kölcsönös tűzbiztosítási eszméjét osztatlanul pártolja, de a jelen viszonyok között, a mennyiben a többi egyházkerületek több intézetekkel még kötelezettségben vannak, a tiszántuli egyházkerületnek önmagában felállítani nem javasolhatja, mert

mindenek előtt 100,000 frt alapbiztosítékot kellene a törvény szerint kimutatnia, továbbá a reménybeli 6000 frtból szinte 4000 frot felemésztene a kezelési és fenntartási költség, végül az így nyerhető 2000 frt tiszta haszonnal szemben igen nagy kockázat terhe nehezülne az egyházkerület egyházaira. Hanem felkérendőnek tartja a főtiszteletű egyházkerületet, hogy konventi képviselői által igyekezzék oda hatni, miszerint a többi egyházkerületekkel idővel egyesülve, az 5 egyházkerület valósítsa meg a kölcsönös tűzbiztosítást. Ennélfogva a küldöttség az egyházkerülettől ez esetre vett utasítás értelmében, több biztosító intézet igazgatóságaival érintkezve, a tömeges egyházi biztosításra igen kedvező ajánlatokat kapott, nevezetesen olyat is, mely az egyházak által befizetett összes díjakból az eddig 15⁰/₀-ot először kiadja, azután az esetleges kártérítés és bélyegilletéken kívül a többi díjbevételi haszonnak 50⁰/₀-át minden év végével leszámolván, az egyházkerület rendelkezése alá bocsátja. Ily ajánlat kockázat nélkül is kilátásba teszi azon évi hasznót, mely a kölcsönös biztosítás esetén kockázat mellett reménylhető lenne, azért a küldöttség egy jó hitelű intézettel való biztosítási szerződést határozottan javasolja jelenleg.

Az egyházkerületi küldöttség véleménye általános helyesléssel elfogadtatott, s az abban feltüntetett indokok alapján egyházmegyei közgyűlésünk a kedvező ajánlatot tevő s biztos hitelű intézettel való tűzbiztosítási szerződés megkötését a maga részéről is javasolja és megnyugvással fogadandja.

39. sz. Bartha Mór volt mikolai lelkész fizetési hátralékának megállapítására az egyházmegyei gyűlés 98/889. sz. a. kiküldött bizottság munkáját beterjeszti, mely szerint a kitüntetett tartozásokból 291 frt 52 krt megállapítandónak, 70 frt 60 krt törlendőnek véleményez; e munkálat ellen nevezett lelkész bebizonyítani törekszik, hogy a 70 frt 60 kr. követelés is jogos, ezenkívül költség címén 43 frt 47 krt, kamatba 28 frt 97 kr. megállapítását kéri. A mikolai egyház presbyteriuma hivatkozva a kimutatásban levő hátralék több tételének kifizetésére és nyugtázására, továbbá arra, hogy nevezett lelkész már politikai hatóság közreműködését is igénybe vette, a követelés elévülését állítja, a miért a jelenlegi presbyterium még ha jogos volna sem szavatolhat.

Egyházmegyei közgyűlésünk a hátralék megállapítására kiküldött bizottság munkálata és véleménye szerint a kitüntetett tartozásokból 291 frt 52 krt, a költségekből a fuvardijakat jogos követelésnek állapítja meg, — ellenben a költségekben felszámolt napi díjakat, a 70 frt 60 krt jogtalannak jelzett és 28 frt 97 kr. kamatkövetelést tör-

leendőnek határozza, egyszersmind utasítja a mikolai egyház presbyteriumát, hogy a fentebb kimutatott összeget 30 nap alatt Bartha Mór lelkésznek hajtsa be és fizesse ki, a behajthatókért a mostani presbyteriumot tévén felelőssé, a behajthatatlanokra nézve pedig a hátralék kivetése idejében működő presbyterium ellen való követelésre utalván az egyházat, annival inkább, mert a kivetést a presbyterium eszközölte, s annak idejében behajthatónak találta. Az elévülés itt meg nem történt, mert a hátralékok évek sora óta követelésben és nyilvántartattak. Ha azonban a kitüntetett követelésekből némely tételek kétségtelen nyugta igazolása szerint ki lennének fizetve, ez összegek a hátralék főösszegéből törlendők, illetve beszámítandók lesznek.

40. sz. Néhai Szabó Lőrincz mikolai lelkész özvegye ellen Bartha Mór 59 frt 70 kr. értékig kimutatott károsodása miatt ad be keresetet, mely összegből 41 frtot különböző minőségű faragott, s általa a mikolai lelkészi udvaron hagyott fákért és szántásdíj fejébe számít fel, 18 frtot pedig bizonyos adó megtérítésébe, melyet az özvegy tartozott volna fizetni, de a követelő terményéből foglaltatott le, s kéri az egész összeget a mikolai lelkészi földeknek az özvegyet illető ez évi bérösszegéből visszatartani s részére kifizetni.

A mennyiben a követelés nagyobb részét képező értékmenyiség oly fák árának mutattatik ki, melyeket folyamodó lelkész bármikor elszállíthatott volna, s melyek őrzésére panaszlott özvegy egyházilag kötelezhető nem volt: ez érdemben közgyűlésünk nem intézkedhetik; a 18 frtos adóösszeg pedig semmi bizonyítékokkal nem lévén támogatva, most tárgyalás alá nem vétethetett, hanem panaszló utasított azok beszerzésére.

41. sz. Bartha Mór volt mikolai lelkész az egyházi törvények 206. §-ára hivatkozással tiltakozást terjeszt be Király Gyula ujonan megválasztott mikolai lelkésznek hivatalában leendő beállítása ellen mindaddig, míg ottani dijhátralékának összege részére ki nem egyenlítettik.

Egyházmegyei közgyűlésünk figyelmen kívül hagyja Bartha Mór tiltakozását, mert a hivatolt törvény §. közvetlen elődre vonatkozik, már pedig nevezett tiltakozó néhai Szabó Lőrincznek volt elődje, kivel önkéntes csere útján változtatott egyházat. Király Gyula pedig Szabó Lőrincznek, illetve özvegyének lett utódja, tehát ennek vég kielégítését igazoló nyugtájára elfoglalhatja állomását.

E végzésekből Bartha Mór birtokon belüli fellebbe-

bezését nyilvánítja, de egyházmegyei közgyűlésünk csak a birtokon kívüli felebbezésnek ad helyet.

42. sz. Bartha Mór, volt mikolai lelkész, azon okból mivel, a múlt évben utódja Szabó Lőrincz hirtelen elhalálozása miatt nem tehetette, ottani lelkészi illetményein tett beruházásainak becslését kéri, egy-szersmind másik beadványában panasolja, hogy a mikolai lelkészi kertben általa ültetett, nagyobb részben el is vitt, de kisebb részben ott hagyott, és jó embereinek ajándékozott facsometék elvitelét Császzy Bálint főgondnok ur betiltotta.

Mivel egyházmegyénk 1874-ik évben hozott szabályai úgy a beruházásokra, mint az ültetvényekre vonatkozólag kellő felvilágosítást adnak, s a vitás kérdésben feleket tájékoztatják: mind panaszló lelkész, mind az új lelkész Király Gyula, és a mikolai egyházi előjáróság, ezen szabályokhoz leendő alkalmazkodásra utasíttatnak.

43. sz. Bartha Mór apai lelkész hivatali fizetésének szabálytalan kivetésére hivatkozással abbéli kérelmét terjeszti be, hogy az apai lelkészi fizetés ügye törvényesen és sürgősen szabályoztassék, mivel a késedelemben a belhivatalnoknak kára lehet, s az apai egyház ziláltságának oka fekszik. Az apai egyház gondnoka élőszóval hozzá járul e kérelemhez, s az ügy rendezését egy küldöttségre bizandónak véleményezi.

Lelkész és gondnok előterjesztése figyelembe vétetvén, közgyűlésünk megbizsa Böszörményi Zsigmond tanácsbíró és Sátor Dávid lelkész urakat, hogy a bellivatalnoki fizetés rendezése végett az apai egyházban jelenjenek meg, s munkálatok eredményéről jövő egyházmegyei gyűlésünkre véleményes jelentés kapcsában adjanak értesítést.

44. sz. Olvastatott Sátor Dávid szinýér-váraljai lelkész betérjesztése az apahegyi lakosok anyakönyvezése tárgyában, melyben hivatkozva arra, hogy az Apához tartozó apahegyi leányegyháznak 1829-től kezdve a szinýerváraljai lelkészi hivatalnál egészen külön álló anyakönyve volt 1845-ig, ekkor azonban ennek vezetését akkori lelkész megszüntette s a bejegyzéseket a szinýér-váraljai anyakönyvekben eszközölte. Tehát mint látszik már a régibb időkben felváltak hatalmazva a váraljai lelkészek az apahegyiek részére lelkészi teendőket végezni, mit a mellékelt s Nt. Gergely Károly levéltárnok által kiadott 1838-ban tartott egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyve is igazolja. Nem is vonta kétségbe az apai lelkész e jogot soha, míg nem a múlt évben Bartha Mór apai lelkész ur hivatala elfoglalásakor az apahegyieket a váraljai lelkész szolgálatának igénybe vételétől eltiltotta, s lelkészt is ez iránybani eljárásra hívta fel, sőt az eddig kereszteltek átadását is követelte. Ezek kívánságának eleget is tett,

azóta csakis az esetleg beteges gyermeket kereszteli meg ha hozzá-viszik. A mult év okt. 4. 86. sz. hivatalos levelében azonban már nemcsak a mult évi, hanem az elődei által jogosan keresztelt, s anya könyvezett egyének adatait is kívánja áttétetni. Ebből kifolyólag tisztelettel kéri a Nt. egyházmegyei közgyűlést, méltóztassék anélkül, hogy Apa hegynek, mint leányegyháznak Apához való viszonya más oldalról érintetnék, határozottan kimondani: 1-ör Van-e joga a színerváraljai lelkésznek az apahegyi lakosoknál az 1838. márcz. 28-án tartott e. m. k. 22-ik számú végzése értelmében megengedett keresztelést továbbra is gyakorolni és anyakönyvezni? 2-szor kötelessége-e 1829-től itt anyakönyvezettek adatait, akár együttesen, akár esetről esetre az apai lelkész felhívására „hivatalos használat czim“ alatt díj és bélyegmentesen kiadni?

Egyházmegyei közgyűlésünk, ugy az eddigi gyakorlat, mint szintén a mellékelt 1838. évi egyházmegyei gyűlés végzése alapján nem vonja kétségbe a váraljai lelkésznek az apahegyiekkel szemben végzett lelkészi teendőinek jogosultságát, ami Apahegynek Váraljáhozi közelsége miatt az illetőknek csak javukra lehetett. Azonban a változott körülmények miatt sokszor egyik vagy másik anyakönyvi állapot csak hosszas utána való járás által lesz igazolható, ami magának az érdekeltnek, mint egyik vagy másik lelkésznek is terhére van, de meg tekintve, hogy az apai hegy a coordinatio alkalmával is Apához, mint szegényebb jövedelmű lelkészi állomáshoz lett csatolva; az eddigi gyakorlatot megszüntetvén, a lelkészi teendők teljesítését az apahegyieket illetőleg, mint a rájuk nézve egyedül illetékes apai anyaegyház lelkészére ruházza. A multa nézve azonban joggyakorlatában lévén a lelkészi szolgálatok teljesítésének, a váraljai lelkész, nem köteles hivatalból kiadni az egyes eseteket. A jövőre nézve pedig ki mondatik, hogy a mai naptól az apahegyi leányegyház anyakönyvének vezetése, az apai anyaegyház lelkészéhez tétetik át.

45. A számós-kóródi egyház előjárósága volt tanítójuk Sipos János elhalálozása alkalmából az iránt kérvényez, hogy az őket kötelező közoktatási és közművelődési szervezet 52-ik §-a értelmében a tanító halála esetén özvegye és árvái részére legalább fél évi, vagy ha a tanító év elején hal el, az egész folyó tanévre állandó lakás és fizetés egy része kiadassék, ez idő alatt ideiglenes tanító alkalmaztassék.

Ez ellen azonban csak abban az értelemben kérvényeznek, ha a mennyiben mint az özvegy vélekedik, az egyháznak kellene ideiglenes tanítót tartani. Ők hajlandók nemcsak a félévi, hanem az egész

évi fizetést az özvegynek átengedni, de csak azon jogos feltétel s kikötés mellett, hogy aki a haszonélvezetnek birtokában van, az lássa el a hivatalt, tehát a hasznot élvező özvegy köteleztessék az ideiglenes tanító tartására.

A sz.-kóródi egyház előjárósága jogos téren állván, jelen kérelmének hely adatik, s a törvények értelmében az ideiglenes tanító tartására a haszonélvező özvegy családja utasittatik.

46. A felső-bányai egyháztanács az iránt kérvényez, miszerint a f.-bányai 18 sz. telek j. könyvben 18. h. r. és 984. sor szám alatti rozzant házat, — a mit az egyház f. évi Julius 10 én birói árverésen 86 frt vételárért csak azon kényszerüsből vett meg, hogy a ház potom áron ne keljen el, — s a Szász János által új templom építési célra hagyományozott, s e ház tulajdonosánál levő 56 frtos kötvény értékét ne veszítse, — eladhassa. Közelebb Klein Herman 150 frt 75 krért megvette az egyháztól s a vételárból 100 frt 75 krt ki is fizetett, 50 frt pedig addig is, míg a szerződés egyház-felsőbbségi jóváhagyást nyerhet, kötvényileg biztosítva van.

Tekintve, hogy fent nevezett egyházra előjárósága nyilatkozata szerint, — eme kényszerüsből megvett, de szép hasznot hajtott — rozzant épületnek — megtartása csak az egyház megterhelhetésével járna, az eladást megengedi, jóváhagyja, s a főt egyházkerületi gyűlésre felterjeszteni határozza.

47. Józsefházáról 10 egyháztag aláírásával kérvény adatott be, melyben az ott megnevezettek a rájuk kivetett bérfizetés ellen panaszkodnak, s magokat annyira megterhelteknek lenni állítják, hogy azt állításuk szerint tovább nem bírhatják, kérik azért az egyházmegyei közgyűlést, miszerint az eddig érvényben volt díjlevelet az ő izlésök szerint akképen megváltoztatni sziveskedjék, hogy akiknek buzájok nem terem, fizessenek ugyanannyi mennyiségű tengerit, a a bor fizetés pedig, mivel maguknak sem terem, véglegesen töröltessék, mert különben kénytelenek lesznek a teher alatt leroskadni, vagy egyházukat elhagyni.

Jelen kérvény az egyházi előjáróságnak feleletre kiadatik.

48. Özv. Török Benjáminné ufolag közgyűlésünkhöz tolyamodik a józsefházai egyházban még mindig hátralékban levő fizetéseért. S elmondja, hogy az 1887-ben. s ufolag 1889-ben Udvariban tartott gyűlés alkalmával megállapított 70 frtból Nt. esperes ur utalványozása folytán a szolgabirói hivataltól 39 frt 50 krt megkapott, kéri tehát a még hátralevő 30 frt 50 krnak kifizetését elrendelni.

Egyházmegyei közgyűlésünk mult 1889. 39. sz. a.

ez ügyben hozott határozata alapján özv. Török Benjáminné kérelmének elég lett téve, mert mint az idézett j. könyvi számból kitetszik 30 frt 50 krt már régebben felvett, a még hátra volt 39 frt 50 kr felvételét pedig beadványában elismeri, minek folytán kérése tárgytalanná válván, annak hely nem adatik, hanem lehető követelésével polgári per útjára utasíttatik.

49. sz. A magos-ligeti egyház azon alapon folyamodik, ottani tanító Baló András ellen, hogy tavaly is csak azon feltétellel hagyatott meg náluk s a tanítóságban, ha tanítói kötelezettségének eleget tesz. Azonban, mivel ennek nemcsak hogy eleget nem tett, de még csak jelét sem adta, kéri azért más egyházba való helyezését. Ennek ellenében Baló András kifogásokat hoz ugyan fel, de látva, hogy őt azok nem menthetik, azt kéri, miszerint még csak egy évig hagyassék meg, hogy nyugdíjképeségi jogosultságot szerezhessen.

Egyházmegyei közgyűlésünk megütközéssel veszi ugyan tudomásul Baló András felsem vevését s hanyagságát, a m.-ligeti egyház kérelmének mégsem tehet eleget, amennyiben a tanítók hiánya miatt a 120 frtos ligeti tanítóságra nincsen ember. Keressenek tanítót s ha kapnak, akkor felmondhatnak Balónak.

50. sz. Az egyházmegyei gyűlés 71/1888-ik számú határozatában faiskolák főfelügyeletével megbízott Soltész János lelkész jelenti, hogy egyházmegyénkben bár 28 helyen van faiskola terület, rendeltetésének megfelelőleg csak 4 egyházban kezeltetik, 7 egyházban a tanítók saját házi kertjeikben alakítottak faiskolát, 37 egyházban nincs, ha csak a múlt évben nem kezdeményeztek némelyek, mert a begyűjtött adatok 1888 őszén keltek. Ez alkalommal a faiskolák felállítása érdekében több rendbeli javaslatokat terjeszt be

Egyházmegyei közgyűlésünk a faiskolák főfelügyelőjének jelentését tudomásul véve, előterjesztett javaslatait következőkben fogadja el és határozatilag érvényre emeli.

1.) A fa nevelés és nemesítés minden iskolában kötelezett tantárgy.

2.) Utasíttatnak az egyházak, hogy a hol alkalmas faiskola helyiség van, azt czélszerű kerítéssel lássák el.

3.) A hol a faiskola helyiség távolság vagy alkalmatlan talajminőségénél fogva e czélra fel nem használható, a tanító saját kertjében — ha az a 200 □ ölet haladja — alakítson faiskolát, s kárpótlásul a rendes faiskola területének haszonélvezetét nyerje.

4.) A hol sem rendes faiskola hely nincs, sem a tanító kertje nem oly nagy, hogy abból faiskolának szakítani

lehetne: gondoskodják az egyház, hogy vagy a czinteremben, vagy máshol bármily kis területet is adjon a tanító rendelkezése alá e célra.

5.) Szükség esetén keresse meg egyházmegyei hatóságunk a megyei polgári hatóságot a végett, hogy a hol községi faiskola helyiség van, az rendeltetésének megfelelőleg használtassék, arra alkalmassá tétessék s a tanítók gondozása és kezelése alá adassék.

6. A mely faiskolában már értékesíthető alkalmas nemmesített és nevelt fák vannak, azok árából 20⁰/₀ az egyházat vagy községet illeti, a többi a kezelő jövedelmét képezi.

7.) Az államsegély kiosztásánál tekintetbe vétetik a tanítók faiskola körüli buzgótsága, és esetleg egy osztalék jutalmul tüzetik ki a legjobb faiskolát felmutató tanító számára.

8.) Évenként egyházlátogatás alkalmával a küldöttség szerezzen tudomást egyes egyházakban a faiskolák állapotáról közvetlen megvizsgálás alapján s a látogatási jegyzőkönyvben erről is tétessék említés.

E javaslatban feltüntetett szükséges intézkedések keresztül vitelére az illetők utasíttatnak.

51. sz. A faiskolák felügyelője hivatkozva arra, hogy a fane-mesítéssel csak mint műkedvelő foglalkozik és sok teendői nem engedik meg azt, hogy ohajtása szerint kellő gondot fordithasson e szerinte igen fontos, anyagi érdekeinket nagy mérvben előmozdítani hivatott munkássági tέρre, a benne helyezett bizalomért köszönetét nyilvánítva, tisztéról lemondását jelenti be.

Közgyűlésünk ismételten közbizalommal felkéri Sol-tész János főjegyző urat, hogy a faiskolák felügyeletét továbbra is tartsa meg és végezze.

52. sz. Esperes ur jelenti, hogy egyházmegyénk részvétellel üdvözölt főgondnokától táviratot vett, melyben az egyházmegye meg-
emlékezéséért leghálásabb köszönetét nyilvánítja.

Elismeréssel fogadja közgyűlésünk a távirat tartalmát.

53. sz. Az amaczi egyház saját 36 köblösnyi birtoka eladásával egy 72 köblös birtok megvásárlását tervezvén, esperes ur Sol-tész János és Böszörményi Sándor urakat 177/890. számú levelében megbizta ezen adás-vételi ügylet vizsgálatával s a küldöttség jelentése következőkben terjesztetett be: Az egyház által eladni szándékolt egyházi, lelkészi és tanítói föld a faluhoz közel, egy tagban van, melyből a lelkész 11¹/₂, tanító 4 köblöst, a többit az egyház bírja, fekete, vizenyős terület, az egyház része évek óta legelőnek van haszonbérbe kiadva, lelkész és tanító pedig csekély haszonnal miveli hápahupás fekvésű, talajára nézve középminőségű földterüle-

tét. E birtok előnye az, hogy egy tagban s a faluhoz közel van, tehetősebb egyháztagek legelőnek akarják megvenni a 36 köblösnyi földet 1500. frtért. Az egyház által megvenni szándékolt Mády-féle birtok fordulós, 5 birtoktestből áll. A szatmári határon, de Amacshoz közel a határszélen van 12 köblös buzával bevetve, ugyanahoz közel a falu alatt 12 köblös szintén buzával bevetve, igen jó fekvéssel és talajjal, 24 köblös árvizmentes rét jó fekvéssel; az egyházi tagra menő véggel 12 köblös lapályos és a határ déli végén — tehát távolabb — 12 hold nagyrészen vizmentes állásu föld, s így összesen 72 hold 1200 □-ölével és két belsőség pusztuló épületekkel. Ezen birtok kialkudott ára 4030 frt. A vásárlásra szükséges pénzmenyiséget következőleg számítják előállítani: az egyházi tag ára 1500 frt, a két belsőség ára 1000 frt és 1530 frt az egyház pénztárából lenne fizetendő. A jobb módu egyháztagek ragaszkodnak e kettős adásvevéshez, különösen azon okból, hogy a görög katolikusok, a kik szintén óbajtanák a Mády-féle birtokot saját részükre megvenni, e birtok vásárlása által még jobban anyagi tululysyra ne emelkedjenek, egyszersmind, hogy a különben is csekély díjazásu belhivatalnokoknak a vásárolt birtokból az eddig általuk birtokolt föld mennyiségnél jóval több adathassék. Az egyház hiveinek egyrésze azonban, bár a becsatolt 1889. nov. 17-én tartott közgyűlés egyhangulag utasította a presbyteriumot az adás-vevés keresztülvételére, most ellenzi az egyházi tagnak eladását Ily körülmények között, bár az egyházi tagos birtoknak ára kétségtelenül kevés, de mégsem mondható egészen méltánytalannak, miután a megvenni szándékolt, bár 5 testben levő, de nagyobb részben jobb minőségű földirtok ára arányában vétetett fel; továbbá méltányolva az egyház jobb igyekezetű tagjainak azon indokát is, hogy a gör. katolikus lakosokkal az anyagi erő nevelésében mintegy versenyre kelnek; végül mulhatatlan feltétel gyanánt kikötve, hogy a vásárolt földbirtokból lelkésznek fordulónként legalább 5 köblös és így összesen 20, tanítónak 2, összesen 8 köblös adassék fizetésbe: küldöttség véleménye szerint ugy a vásárlás, mint az eladás egyházmegyeileg jóváhagyható és megerősíthető.

Ez ügyre vonatkozólag az amaczi egyház lelkésze jelenti, miszerint az egyházi tag eladása már egy időre elejtetett, de a Mády-birtok vásárlását azért fogamatba vették.

Örömmel értesül egyházmegyei közgyűlésünk az amaczi egyház anyagi emelésére irányzott törekvéséről s midőn készséggel jóváhagyja a Mády-féle birtoknak a küldöttség véleménye szerint fogatosítandó megvásárlását, s az egyházi tagnak elhalasztott, de szükség esetén az egyháztagek között leendő minél előnyösebb elárusítását: mu-

laszthatatlan feltételül tüzi ki, hogy a különben is nagyon szegényül díjazott belhivatalnokai részére legalább az előterjesztésben felvett 20 és 8 köblös földet adja ki.

54. sz. Az amaczi egyház a Mádi örökösöktől az egyház számára megvásárolt birtok kifizethetése czéljából 1600 frt kölcsön felvehetésére engedélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlésünk méltányolva az amaczi egyház buzgó törekvését, a kért kölcsön felvehetésére az engedélyt megadja.

55. Az apai és apahegyi leány egyház volt szőlő tulajdonos hivei a tavaly meghatározott 1 frt 50 kr borváltság helyett, mivel a szőlő elpusztult, magukra nézve is, — mint a kiknek szőlőhegyük nem volt — az ugynevezett szárazbér fizetést 40 krt kérik megállapíttatni.

Tekintettel a szőlők elpusztulása, s ennek következtében a munka, illetve kereset megszűnésére, a kérelemnek hely adatik, s az eddigi borváltság 1 frt 50 krról u. n. száraz bérfizetés czimen 40 krban állapíttatik meg.

56. Esperes ur 178/890. számú felhívására Soltész János és Böszörményi Sándor tanácsbíró urak a nagypaládi egyház által elárusítani szándékolt Nagy-Éger nevű legelő területén létező faállományának megvizsgálásáról következő jelentést terjesztenek be: A 800 darab élő faállomány nagy részben korhadásnak indult, kevés haszonra valót ad, általában csak tűzifának alkalmas, alja legelő, erdő nevelésre nem számítható talaj. A belhivatalnokok failletményének előállítására még pár évtizedig elegendő lenne ugyan, de azután végkép megsemmisülne; ezért a mostani faállománynak eladását, s a bevett vételárnak a belhivatalnokok failletményének örök időkre biztosítására tőkésítését, illetőleg hasznos befektetését küldöttség javaslatba teszi. Tekintve azt, hogy most a földterület, mely 200 holdon felül van, 540 frt csekély haszonbért hoz be, s ha az egyház által e terület északnyugoti részén meghagyni szándékolt fiatalos, és a lapályos égres rész fenn marad is, 150 hold ös erejű, szántóföldnek alkalmas területet vehet mivelés, illetve hasonlíthatatlanul jövedelmezőbb kezelés alá: már magábanvéve ez indok is ajánlja a fák eladását. Küldöttség becslése szerint az eladni szándékolt faállomány értékét mintegy 3500 frt, és jóvaslatba hozza, hogy az eladás a vidéki lapokban közhirré tétetvén, árverés útján eszközöltessék; kikiáltási árnak a fennebbi összeg állapíttatván meg. A bejövendő vételár multhatatlanul takarékpénztárilag kezeltessék, vagy biztos és kellő hasznot adó ingatlanba fektetessék, hogy a belhivatalnokok failletményét annak jövedelme mindenkor fedezze.

Küldöttség véleménye egész terjedelmében elfogadtat-

ván, annak foganatban vételére a nagypaládi egyház előjárósága úgy hatalmaztatik fel, hogy ha esetleg szabadkézből még kedvezőbb vásárlási ajánlatot kapna, nincs kötelezve kizárólag az árverésen való eladásra. De a vételár az előjáróság felelőssége mellett mulhatatlanul a belhivatalnokok failletményének biztosítására fordittassék.

57. sz. Tárgyalás alá vétetett a nagypaládi egyháztanács 1890. márcz. 21-én tartott gyűlésének jegyzőkönyvében beterjesztett azon szándéka: hogy az egyház és község a Nagy Bálint féle telket 1000 frtért együttesen megvegye, az egyáznak segédlelkészi és harangozó lakra, a községnek pedig községházára és óvodára lévén szüksége.

Egyházmegyei közgyűlésünk készséggel beleegyezik az egyház által szándékolt telekvásárlásba, de óvatosságra inti az előjáróságot, nehogy terhelő és költséges perlekedésre alkalmatadó ügyletbe bocsátkozzék.

58. sz. Bartha Mór lelkész mikolai fizetési hátraléka ügyének alkalmából indítványozza, hogy a presbyteriumok az évenként szabályszerűen kivetett, de be nem hajtott belhivatalnoki díjakra nézve polgári év végével a belhivatalnokkal számoljanak le, s az erről készített táblázatot két példányban aláírva kötelesek legyenek az évenkénti egyházlátogatás elébe hitelesítő aláírás végett terjeszteni, s mint kétségbe vonhatatlan adósság a presbyterium felelőssége alá helyezendőnek és kötelező erejűnek mondassék ki annyira, hogy beperesítésre is alapul szolgáljon.

Ez indítvány az egyházi törvény 25. §. 5. pontja és 231. §-ában megtalálja érvényét, azonban a fizetési hátralékok tisztább nyilvántartása szempontjából az ajánlott eljárás az illetők biztosítására alkalmas módnak ismertetik el és foganatba vétele javasoltatik.

59. sz. Melegh Albert k. remetei lelkész az anyaegyházához csatolt leányegházaknak az avasujvárosi missió lelkészség alá rendelését kérelmezi, azon okból, mert az azokban szétszórtnak lakó hivek időközben is a missioi lelkész szolgálatát akarnák igénybe venni.

A mennyiben a lelkészi szolgálatokban előállható zavart az egyházkerület 364/889. számú határozata eloszlatja: az illető lelkészek és egyháztagek annak megtartására utasítatnak.

60. sz. Az amaczi egyház közönsége Katona József és Erdödi György egyháztagek ellen panaszkodik a miatt, hogy nevezzettek az egyháztanács és egyházmegye több rendbeli végzése ellenére templomi székeiket mind e mai napig illetéktelen helyen foglalják el, ez által a hiveket izgalomban tartják s félő, hogy nagyobb zavarok állanak elő, ennek elhárítására egyházmegyei erélyes intézkedést kérnek.

Megbotránykozással értesül egyházmegyei közgyűlésünk az amaczi egyházban oly régidő óta fenforgó székker kérdéséről, s midőn a nevezett egyháztagnokra vonatkozó 103. és 104/889. számú végzéseit változatlanul fentartja, elvárja úgy a panaszlottaktól, mint az egész egyházi közönségtől, hogy keresztyéni és különösen magyar reformátusi kötelességérzetüknek teljes tudatára emelkedve, ily kicsinykedő, s a helyszentségéhez illetlen, méltatlan székkufárságokat nem fognak tovább folytatni. Egyszersmind felelősség terhe alatt szigoruan kötelességévé tétetik gondnoknak, hogy a netalán előforduló templomi botrány kezdeményezőit és követőit, az egyházmegyei ügyvéd közvetítésével, tartsa mulaszthatlan kötelességének a járásbiróságnál azonnal bejelenteni.

61. sz. A szentmártoni tanítói díjlevél némely pontjában előforduló pénzváltás megerősítésének 5 évi tartama lejárván, újabb 5 évre terjedő megerősítést kér az egyház.

Mivel a beterjesztett díjlevél értéke inkább emelkedést mint apadást mutat, a pénzváltás értéke újabb 5 évre megerősítettik.

62. sz. A mikolai lelkészi kör egyházmegyei gyűlés régibb felhívása folytán az államsegély kiosztására vonatkozó javaslatát beterjeszti, a mely szerint azt óhajtja, hogy az évi 550 frt államsegélyből 200 a lelkésznek, 200 a tanítónak, és 150 frt adassék az egyháznak oly formán, hogy az egyetemes lelkészi értekezlet gondos körültekintése után s ennek véleménye alapján az egyházmegyei közgyűlés részrehajlatlanul állapítsa meg azon lelkészek és képesített tanítók névsorát, kik csekély módon díjazottak, magán vagyonnal sem bírnak, s annál fogva valóban s a szó teljes értelmében állandó segélyre szorult egyének, — természetesen ide nem számítva akik valami rendkívüli csapást szenvedtek. — Az így megállapított névsor, mely véleményök szerint úgy a lelkészeknél mint tanítóknál 15-nél többre nem tehető, három éves körre felosztván, egy egy évben 5 lelkész és ugyanannyi tanító 40—40 frtjával lenne segélyezendő. Arra az esetre ha valaki akár tanítók, akár lelkészek közül rendkívüli csapást szenvedne, legalább egy-egy részvény függőben lenne tartandó, vagy ha ez a kivitelben nem volna célra vezető, az ilyenek számára fennmarad az egyházkerületen rendkívüli esetekre fenntartott államsegély. Az egyházak részére járó 150 frt 4 egyenlő részre osztván valóban segélyre szorult s önmaguk erején szükségüket fedezni nem bíró egyházaknak adassék ki 37 frt 50 krjával. Az időre nézve pedig azt véleményezi, hogy a körülmények alaposabb feltárása és elbírálása tekintetéből, más rész-

ről tudva azt, hogy a segélyre mindenkinek aratás előtt vagy körül levén legnagyobb szüksége, — mindig a nyári egyházmegyei közgyűlés alkalmával, s nem bizottság, de a közgyűlés színe előtt osztassék ki, illetőleg szavazzassék meg.

Sajnálattal értesül közgyűlésünk azon bizalmatlanságról mely ezen javaslat némely kitételeiből következtethető az államsegély kiosztásának eddigi módozata iránt, azonban nem akarva annak ezutánra is táplálékot adni, következő módosításokat állapít meg. Előre bocsátásával annak, hogy az évi államsegély összege a bélyegilleték levonása miatt csak 522 frt 50 kr lévén, ennek felosztását az eddigi arányban tartja fenn a lelkészek tanítók részére 190 — 190, egyházuknak 142 frt 50 krban. Továbbá a részrehajlatlanság biztosítására egy három tagu küldöttség vegye bírálat alá a segélyért folyamodók kérvényeit s véleménye kíséretében terjessze elbírálás és megszavazás végett az egyházmegyei nyári közgyűlés elé. A segélyösszege nézve megállapittatik, hogy a lelkészek és tanítók részére adott mennyiség 5—5, az egyházaké 4 felé osztassék és ugyanannyinak adassék ki.

63. sz. Az előbbi számban módosított államsegély osztási eljárás, s az arra alapul szolgáló mikolai lelkészi kör indítványában rejlő bizalmatlansági mozzanat maga után vonván az eddigi államsegélyosztó bizottság feloszlását, annak elnöke a tagok nevében is határozott lemondását bejelenti.

Bár az indítványozó kör képviselője határozottan kijelentette, hogy a bizalmatlanság a segélyosztó bizottság tagjai és működése iránt még gondolatban sem volt a javaslat készítésénél, s bár a közgyűlés egyhangulag kérte a bizottság további működését: ez a lemondásnál hajthatatlanul megmaradt, s ennek folytán az új három tagu bizottság úgy alakított meg, hogy egy lelkész, egy világi, egy tanító tagja legyen, s némelyek akadályoztatása esetén póttagokkal egészíthetessék ki. Az államsegélyosztó bizottságba így Soltész János id. Böszörményi Sándor, Sinka Lajos rendes, — Kálmán Sándor, Egey Ferencz, Lukács Mihály póttagokul választottak be.

64. sz. A krassó vidéki lelkészi kör azon indítványát terjeszti az egyetemes lelkészi értekezlet az egyházmegyei közgyűlés elé, miszerint kívánatosnak sőt szükségesnek tartván ezen legnépesebb és leggazdagabb tiszántuli egyházkerületben egy hivatalos közlönynek létesítését, szerződjk e célból az egyházkerület a debreczeni prot. lappal oly formán, hogy az egyházkerületi pénztár fedezze a szük-

séges példányok kiállítási költségeit s a hivatalos lapot aztán díjtalanul nyerve egyházkerületünk minden lelkészi hivatala, illetőleg minden anyaegyház levéltára egy-egy példányban.

Egyházmegyei közgyűlésünk helyesléssel fogadva az egyetemes lelkészi értekezlet indítványát, pártoló kéréssel terjeszti fel a főtiszteletű egyházkerületi gyűlésre elfogadás és megvalósítás végett.

65. sz. Az egyetemes lelkészi értekezlet kéri egyházmegyei közgyűlésünket arra, hogy keresse meg az egyházkerületi hatóságot, a kerületi gyűlések jegyzőkönyveinek gyorsabb szétküldése iránt, annyival inkább, mert úgy magán mint közérdekű ügyek gyakran sürgős tudomásvételt, sőt intézkedést is kívánnak. Ennek foganatosítására legalkalmasabbnak véli azon módot, melyet a képezde igazgatósága az intézet évi értesítőjének szétküldésénél alkalmaz, t. i. az egyházkerületi jegyzőkönyvek is keresztkötés alatt küldessenek meg közvetlenül az egyes egyházakhoz.

Az egyetemes lelkészi értekezlet kérésének indokát méltányolván közgyűlésünk, tisztelettel keresi meg az egyház kerületi hatóságot az iránt, hogy a mennyiben eddigi gyakorlat szerint az egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyvei tömegesen az esperesi hivatalhoz lettek küldve, s az egyes egyházakhoz esperesi körlevél mellett csak későn juthattak el, — ezután minden egyes egyháznak keresztkötés alatt közvetlenül küldessenek meg.

66. sz. Az egyetemes lelkészi értekezlet a krassói kör azon indítványát és kérelmét terjeszti be, miszerint az egyházmegyei közgyűlés tegyen intézkedést arra nézve, hogy az esperesi hivatal által a belhivatalnokról vezetessék törzskönyv, a melyben ki lenne tüntetve, ki mikor jött az egyházmegyébe, hol s meddig szolgált mint káplán, mikor s hol lett rendes lelkész vagy rendes tanító? egyszerűen, hogy úgy a lelkészek, mint a tanítók írják meg életrajzukat az egyházmegyei levéltár számára.

Közgyűlésünk helyesléssel fogadja az egyetemes lelkészi értekezlet kérelmét és indítványát, ennél fogva meg bizza esperes urat a belhivatalnokokról vezetendő Törzskönyv életbeléptetésével, s utasítja a lelkészeket és tanítókat, hogy életrajzukat az egyházmegye levéltára számára rövid idő alatt az illetékes helyre küldjék be.

67. sz. Sátor Dávid egyetemes lelkészi értekezleti jegyző vagy egyéni, vagy testületi sérelemnek tünteti fel azon esetet, hogy az egyetemes értekezlet múlt évi szept. 16-ki jegyzőkönyvének végére a köruton bizonyos egyén gunyos megjegyzést írt, s miután kérdészködésére e megjegyzés Ujvároson még nem volt az iraton, de

Köszegremetén a lelkész már rajta látta, kétségtelennek látszik annak tényezője, kéri az egyházmegyei gyűlésnek hasonló esetekre vonatkozó határozatát.

A mennyiben a körözés alatt levő köziratokra régibb határozat szerint semmi megjegyzést tenni nem szabad, s annak eszközlője ellen 2 forint birság állapított meg: e végzésileg megállapított birsági összeg minden esetben ki-rovandó. Jelen panasznál pedig önként ajánlkozó Balogh István tanácsbíró ur megbizatik, hogy a gunyos megjegyzés szerzőjét derítse ki.

68. sz. Nagy Mihály garbolczi egyháztag azon panaszt terjeszti be, hogy az előjáróság által aránytalan nagy egyházi adóval rovatott meg, s kéri annak leszállítását.

Minthogy az egyházi adó kivetés első sorban a presbyterium jog köréhez tartozik: panaszló kérelme felvilágosítás végett a garbolczi egyház előjáróságához áttétetik.

69. sz. Andorkó Sándor kakszenmártoni tanító, mint a lelkész képességi első vizsgát még 1877-ben letett egyén, kéri segédlelkész-tanítói alkalmazását az Apahegyen.

Minthogy az egyházkerületi főjegyző 1889. okt. 13-án azon hivatalos felhívásának, hogy 1879-től mostanig hivatalos működéséről és erkölcsi magaviseletéről hiánytalan bizonyítványokat mutasson fel, — a kérvényhez csatolt okmányokkal Andorkó Sándor tanító eleget tett, s miután a második vizsga letételéhez segédlelkészi működését igazoló bizonyítványra lesz szüksége, — de önálló működésre multjánál fogva alkalmazhatónak nem találtatott, — az Apahegyre közgyűlésünk nem bocsátja, hanem jelenlegi tanítói állomásán maradva, esperes urat megbizza arra, hogy a szentmártoni egyházban előforduló lelkészi szolgálatokra, mint segédlelkész-tanítót felhatalmazza és kibocsássa.

70. sz. A tanügyi bizottság 1889. szept. 6-án tartott gyűlése jegyzőkönyvének V. száma betérjesztetvén, ebben javaslatba van hozva, hogy a bizottság hiányzó tagjai választás útján pótoltassanak ki, egy-szersmind Hajdu Zsigmond, Fényes Péter, Szeghy Ferencz és Misky Károly urakat választás alá ajánlja.

Egyházmegyei közgyűlésünk a tanügyi bizottság kiegészítésére ajánlott Hajdu Zsigmond, Fényes Péter, Szeghy Ferencz és Misky Károly urakat a bizottságba bevásztja, kérvén és remélvén, hogy tanügyünk fejlesztésére ismert buzgóságukkal hatni igyekeznek.

71. sz. A mikolai lelkészi könyvtár átvételével megbizott küldöttség jelenti, hogy a két példányban becsatolt kimutatás szerint a

könyvtár átvételét végrehajtották. Kitüntetvén, mely könyvek veszttek el még Szilágyi József lelkészkedése alatt, mely könyvek hiányoznak Bartha Mór átvétele óta, amazokra törlést ajánlanak, ezekre nézve pedig utasítandónak véleményezik Bartha Mór lelkész urat, hogy a könyvek hollétét igazolja.

Elismeréssel veszi tudomásul közgyűlésünk a küldöttség által eszközölt könyvtári átvételt és gondos kimutatást, s míg a Szilágyi József idejében elveszett könyvekre nézve nevezett lelkésztől felvilágosítást kér, Bartha Mór lelkész urat utasítja, hogy a kezelése alól hiányzó könyveket az illető kivevőktől visszajuttatni igyekezzék, s majdan ugyane küldöttség Király Gyula mikolai lelkész költözése alkalmával a meglevő könyvek leltár melletti átadását sziveskedjék eszközölni.

72. sz. A nagybányai egyház presbyteriuma arra is gondolva, hogy a mennyiben megeshetnék időközben miszerint jelenlegi segédlelkészek rendes lelkészi állomást nyer, és mivel most már hivatalos teendői jóval kevesbedtek, az egyház pénztárának lehető megkímélése pedig kívánatos, — azon kérelmét terjeszti be, hogy a mostani segédlelkészi fizetés 300 frtra szállíttassék le.

Méltányolja közgyűlésünk a nagybányai egyház indokait, s miután előterjesztett kérelméből, s az ahoz előadott felvilágosításból az tetszik ki, hogy tudatában van jelenlegi segédlelkésze iránti kötelezettségének, azon időközben előállható esetre tekintettel, hogy ha Kovács Zsigmond rendes lelkészi állomáshoz jut, figyelembe fogja tartani a beterjesztett kérelmet.

73. sz. Kató Ferencz apai egyháztag az egyházmegyei közgyűlés 15/889. számú öt 12 frt küldöttségi nap- és fuvardij megfizetésében elmarasztaló végzés ellen fellebbezését terjeszti be.

Az egyházkerületre felterjesztendőnek határoztatott

74. sz. A jegyzőkönyv hitelesítésére

Balogh István és Böszörményi Sándor tanácsbíró urak a jegyzők közreműködésével megbizatnak

Végül esperes ur midőn forró köszönetét nyilvánítja a nagybányai egyház közgyűlésünket fogadó lelkes kitüntetéseért, és páratlan vendégszereteteért, hálás elismerését a városi hatóságnak a gyűlési terem átengedéseért, — áldást kérve Istentől a gyűlés tagjaira, az

egyház buzgó előjáróságára és az egész város minden polgáira:
közgyűlésünket bezárja.

Jelen jegyzőkönyv 74. száma általunk mai napon hitelesítettett.
Ombod, ápril 23, 1890.

Böszörményi Sándor, m. k.

Balogh István, m. k.

Balajthy Károly, m. k.

Bottyán Pál, m. k.

A 2—4, 32—43, 50—53, 56—74 számokat jegyezte

Soltész János, főjegyző.

Az 1, 5—31, 44—49, 54, 55. számokat jegyezte

Tóth Dániel, aljegyző.

Tárgymutató.

1. sz. A világi elnökség helyettesítése.
2. sz. A képviselők megbízatása, távolmaradt 4 lelkész igazolása.
3. sz. Esperesi évi jelentés.
4. sz. A jelentés eddigi gyakorlat szerint tétessék.
5. sz. A nagybányai egyház felekezeti iskoláját beállította.
6. sz. Nagybánya városa a ref. lelkész díját 190 frttal emelte.
7. sz. A nagybányai egyháznak Gr. Teleky László ur 10 frt kegypénzt ad.
8. sz. Imre Károly k. remetei tanítónak lett.
9. sz. Bottyán Pál segédlelkésznek bekebelezetnek.
10. sz. Lengyel András egrii lelkész haláláról elismerő megemlékezés.
11. sz. Mészáros István apahegyi, Sipos János sz. kórodi tanítók haláláról jelentés.
12. sz. Király Gyula mikolai lelkészszé választatása megerősített.
13. sz. Szatmári István végzett theologus esperes ur káplánja lett.
14. sz. Ferenczy Imre végzett theologus ar. megyesi segédlelkész lett.
15. sz. ifj Peleskey Dániel apai tanítónak választatott.
16. sz. Kolumbán Bertalan Basicon, Gál Gyula Sárközön a tanítószágban megerősítettnek.
17. sz. Varga Károly segédlelkész Egriben alkalmaztatott.
18. sz. A krassói egyház sikárlói erdő rész birtokát eladhatja.
19. sz. Barkász Bálint lelkész Józsefházán a tanítószágot továbbra is felvállalja.
20. sz. A vámfalui díjlevelek pótlás végett visszaadtnak.
21. sz. A patóházai tanítói díjlevél felszerelés végett visszatétetik.
22. sz. A mikolai lelkészi díjlevél kiigazítandó.
23. sz. Könyvtárnokká Sátor Dávid, gyámkezelő választmányi taggá Soltész János választatott.
24. sz. Egyházmegyei világi aljegyzőre újabb szavazás rendeltetik.
25. sz. Egy egyházi tanácsbírósga szavazás rendelő.
26. sz. A közalapi bizottság felhívásainak lelkészek tegyenek eleget.
27. sz. Gergely K. közpénztárnok 1889-ik évi számadása vizsgálatra kiadatik.
28. sz. Szél Gy. könyvtárnok számadása megvizsgálandó.
29. sz. Az 1889-iki államsegély kiosztásáról jelentés.
30. sz. A n. károlyi lelkészi gyűlés mozgalma pártoltatik.
31. sz. A felső bányai egyház templom avatására meghívása köszönettel fogadtatik.
32. sz. Ar. Megyes lelkészi állomása ideiglenesen beszüntettetik.
33. sz. Az ar. megyesi rendes lelkészsg 6 évig szünetel.
34. sz. A világi elnökség ismét helyettesítettetik.
35. sz. Az apátii iskola építés terve helybenhagyatik.
36. sz. Az apátii egyház díjnélküli felügyelet Balogh István lelkészre bizatik.
37. sz. A tanítói gyám egyesület alapszabályai megerősítettnek.
38. sz. A tűz elleni biztosítás ügyében kiküldött egyházkerületi bizottság véleménye elfogadtatik.
39. sz. Bartha M. volt mikolai lelkész díjhátraléka megállapittatik.
40. sz. Bartha M. özv. Szabó Lőrinczné elleni keresetében intézkedni nem lehet.
41. sz. Bartha M. birtokonbelőli felebbezésének hely nem adatik.

42. sz. Bartha M. s a mikolai egyház az 1874. évi egyhm. beruházási szabályokra utasíttatnak.
43. sz. Az apai belhivatalnokok fizetésének rendezésére küldöttség megy.
44. sz. Apahegy Apa anyaszentegyházban tartsa minden anyakönyveit ezután.
45. sz. Sz. Kórodon az özvegy tanítóné tartson helyettes tanítót.
46. sz. A felső bányai egyház 18 szk. 18 h. r. számu házat eladhatja.
47. sz. A józsefházi egyházi adó ellen panaszlók kérvénye az egyház előjáróságához áttétetik.
48. sz. özv. Török Benjaminsz. kérése mint tárgytalan elutasíttatik.
49. sz. Magosliget mihelyt tanítót kap Baló Andrásnak felmondhat.
50. sz. Az egyhm. fiiskolákról jelentés és javaslatok.
51. sz. A faiskolák főfelügyelője lemond, de általános felkérésre tovább is marad.
52. sz. Egyhm. Gondnok ur köszönő távirata elismeréssel fogadtatik.
53. sz. Az amaczi egyház birtok adás-vevése helyeseltetik.
54. sz. Az amaczi egyház birtok vásárlásra 1600 frt kölcsönt vehet.
55. sz. Az apai és apahegyi szőlősgazdák 40 kr szárazbért fizetnek.
56. sz. A nagypaládi egyház legelőjén levő fák eladhatók.
57. sz. A nagypaládi egyház telek vásárlásánál óvatosság ajánltatik.
58. sz. A fizetési hátralékok egyházlátogatáskor bemutatassanak.
59. sz. A missioi lelkészek szolgálatát az egyház ker. 364|889. számu végzése szabályozza.
60. sz. Az amaczi székper ügyben gondnok a botrányszerzőket járásbiróságnak jelentse be.
61. sz. A szentmártoni tanító díjlevele pénzértékű tételei ujabb 5 évre megerősíttetnek.
62. sz. Az államsegély osztás ujabb módozatokkal hajtandó végre.
63. sz. Az államsegély osztó bizottság ujból alakíttatik.
64. sz. A depr. prot. lap egyházkerületi támogatása s egyes egyházak részére dijtalan küldése indítványoztatik.
65. sz. Az egyh. ker. jegyzőkönyvek közvetlen küldése kéretik.
66. sz. Az esperes a belhivatalnokokról Törzskönyvet vezessen.
67. sz. A körözés alatti hivatalos írásokra megjegyzést tenni, 2 frt birság terhe alatt tilos.
68. sz. Nagy Mihály egyházi adó elleni panasza a garbolczi presbyteriumhoz átteendő.
69. sz. Andorkó Sándor segédlelkész-tanítóvá tétetik Szentmártonban.
70. sz. A tanügyi bizottságba 4 uj tag választatik.
71. sz. A mikolai lelkészi könyvtárt átvevők az uj lelkésznek átadásával megbizatnak.
72. sz. A nagybányai egyház segédlelkész fizetésének leszállítása figyelembe fogvétetni.
73. sz. Kató Ferencz egyhm. 15|889. számu végzését felebbezi.
74. sz. A jegyzőkönyv hitelesítésére küldöttség neveztetik ki.

